

MÄRKNING AV FODER

**Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Kontrollavdelningen
Enheten för foder- och gödselkontroll
Fodersektionen**

10.02.2015 uppdaterad version

Guiden uppdateras vid behov på webbplatsen Evira.fi
med hänsyn till ändringar i lagstiftningen och unionens anvisningar om märkning

Innehåll

1. Inledning	3
2. Lagstiftning	4
2.1. Nationella författningar	4
2.2. EU-rättsakter	4
2.3. Definitioner av foder som används i denna guide	5
3. Märkning av foder	6
3.1 Principer	6
3.2 Påståenden	7
3.3 Presentation	7
4. Allmänna obligatoriska märkningskrav	8
4.1. Foderråvaror och foderblandningar – obligatoriska märkningar	8
4.2 Specifika obligatoriska märkningskrav	10
4.2.1 Foderråvaror - specifika obligatoriska märkningskrav	10
4.2.2 Foderblandningar - specifika obligatoriska märkningskrav	11
4.3 Ytterligare obligatoriska märkningskrav	12
4.3.1 Foder avsett för särskilda näringsbehov	12
4.3.2. Foder för sällskapsdjur	12
4.3.3 Icke tillåtet foder	12
4.3.4 Obligatorisk märkning av foderläkemedel	12
4.4 Undantag	12
5. Fodertillsatser	13
5.1. Kategorier och funktionella grupper av fodertillsatser	13
5.2 Märkningskrav	14
6. Frivilliga märkningar	16
7. Begränsnings- och förbudsfraser som gäller användning av foder	16
8. Märkningskrav för ekologiskt producerat foder	17
9. Märkningskrav för genetiskt modifierat foder	18
10. Exempel om märkningar av foder	19
11. Exempel på påståenden vid marknadsföring av foder	39
Bilaga 1. Obligatoriska märkningsuppgifter enligt foderråvarakategorier	40
Bilaga 2. Gruppbezeichnungar för råvaror som får anges i stället för enskilda råvaror vid märkning av foderblandningar avsedda för sällskapsdjur	41
Bilaga 3. Märkning av analytiska beståndsdelar i foderblandningar	42
Bilaga 4. Tillåtna toleranser för märkning av foderråvaror eller foderblandningar	43
Bilaga 5. Förteckning över avsedda användningsområden i dietfoder	45
Bilaga 6. Råvaror för vilka det föreligger förbud när det gäller deras utsläppande på marknaden eller användning som djurfoder	57
Bilaga 7. Fodertillsatser, som skall märkas i foderämnen och foderblandningar för livsmedelsproducerande djur under rubriken Fodertillsatser	58
Bilaga 8. Register över godkända fodertillsatser	62
Bilaga 9 Ändringar sedan föregående version	63

1. Inledning

Denna guide är avsedd att ge företagare inom foderbranschen **anvisningar** om hur man gör fodermärkning- ar som uppfyller lagstiftningens krav. Väsentliga ändringar av den senaste guiden är i bilaga 9.

Foder får inte släppas ut på marknaden om det inte är försett med märkningar som uppfyller kraven i gällande lagstiftning. De uppgifter om fodret som ges på förpackningen, på etiketten, i foljebrevet, i broschyrer, reklam eller annars i samband med marknadsföring eller presentation av fodret ska vara **riktiga och tillräckliga**. Påståenden på märkningar och påståenden i anknytning till presentation av foderråvaror och foderblandningar ska vara objektiva, de ska kunna kontrolleras av myndigheten och användaren ska kunna förstå dem. **Det ska finnas vetenskapliga belägg för sanningen i påståendena.**

Märkningskraven för foder har förenklats och förenhetligats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2009 om utsläppande på marknaden och användning av foder. Fodrets säkerhet och spårbarhet säkerställs med hjälp av märkningarna. Märkningen av fodret är också användarens och konsumentens primära informationskälla då det gäller fodrets användningsområde, sammansättning, begränsningar och andra väsentliga faktorer som anknyter till foderanvändningen.

Namnen på foderråvaror som ingår i förteckningen över foderråvaror ska användas på etiketterna. Europeiska kommissionen har 30.1.2013 reviderat förteckningen över foderråvaror genom förordning (EU) nr 68/2013. Eviras webbplats informerar om den förteckning över foderråvaror som är i kraft för tillfället. En person som släpper ut en foderråvara som inte ingår i förteckningen över foderråvaror på marknaden för första gången ska omedelbart underrätta foderindustrins EU-takorganisation om användningen av foderråvaran. (<http://www.feedmaterialsregister.eu>).

Uppgifterna om godkända fodertillsatser i EU finns i **EU:s register över fodertillsatser:**

http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/comm_register_feed_additives_1831-03.pdf.

Registret upprätthålls av Europeiska kommissionen. Registret är endast avsett för kännedom och ersätter inte unionens rättsakter. Gemenskapens rättsakter om godkännande av varje tillsats som förtecknats i registret utgör den rättsliga grunden för utsläppande på marknaden och för användning av tillsatsen i fråga.

Märkningskraven för foder gäller foder för alla djurarter och djurkategorier. Kraven på märkning av foder för produktionsdjur och för sällskapsdjur skiljer sig något från varandra. Idisslare, svin, fjäderfä, hästar, fiskar, pälsdjur och renar är produktionsdjur. Alla foder ska vara försedda med etikett eller, om fodret levereras i lösvikt eller i oförslutna förpackningar, ska det åtföljas av ett dokument med de obligatoriska märkningarna. **Vissa toleranser (se bilaga 4 i guiden) tillåts för analytiska beståndsdelar och halten av fodertillsatser** i foderråvaror eller foderblandningar. **De presenteras** i ändringsförordning [(EU) nr 939/2010] till förordning 767/2009, bilaga IV (**situationen 28.2.2013**). Information om gällande lagstiftning finns på Eviras webbsidor <http://www.evira.fi> och i Europeiska unionens databas EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/fi/index.htm>).

Representanter för fodersektorerna utarbetar **anvisningar om god märkningspraxis** avsedda att iakttas frivilligt på unionsnivå då det gäller presentation av märkningar, frivilliga märkningar och påståenden om foder. För sällskapsdjursfoder finns anvisningen "F.E.D.I.A.F, the Code for good labelling practice of pet food" (elaborated by the European Pet Food Industry)", som kan laddas ner från: http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/labelling/docs/pet_food_code_20102011_en.pdf I den presenteras praktiska anvisningar och avsikten är att använda den tillsammans med EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen. Avsikten är att förnya anvisningen efter behov. Några anvisningar för foder för produktionsdjur har ännu inte offentliggjorts. Märkningsguide för foderblandningar för foderproduktionsdjur finns i: www.fefac.eu.

Ansvaret för att märkningarna uppfyller kraven ligger på den foderföretagare som tillverkar eller släpper ut fodret i fråga på marknaden. Kontaktuppgifter för foderföretagare i EU-medlemsstater som ansvarar för fodrets märkningar ska uppges. Foder som förs in från tredjeländer märks med namnet på den som representerar tredjeländets aktör i EU-medlemsstaten samt med tillverkarens kontaktuppgifter eller identifieringsnummer.

Livsmedelssäkerhetsverket **Evira är behörig myndighet då det gäller övervakningen av foder**. Evira utför ingen systematisk kontroll av märkningarna innan fodret släpps ut på marknaden, men kan be foderföretagaren att få dem till påseende. Evira övervakar märkningar i samband med marknadsövervakning, tillsyn över import och inhemsk tillverkning av foder samt vid inspektion av anläggningar och ger anmärkningar om brister upptäcks. Upprepade anmärkningar eller allvarliga brister i märkningarna kan leda till att fodret dras bort från marknaden och användning av fodret förbjuds.

En myndighets verksamhet ska bygga på den befogenhet som föreskrivs i lag och lagen ska noggrant följas i myndighetens verksamhet. Myndighetens anvisningar är till sin rättsliga natur inte bindande för andra myndigheter eller företagare. Frågor som gäller tillämpning av lagstiftningen avgörs i sista hand i domstol.

I denna anvisning finns såväl direkta citat ur lagstiftningen som tolkningar av hur lagstiftningen ska tillämpas. Lagstiftningen har angivits i eget stycke. Tolkningarna i anvisningen är Eviras syn på hur lagstiftningen borde tillämpas.

2. Lagstiftning

<http://www.evira.fi/portal/se/djur/foder/lagstiftning/>

2.1. Nationella författningar

Om märkningar av foder föreskrivs i foderlagen och i jord- och skogsbruksministeriets förordningar (JSMf).

-Foderlag (86/2008) och dess ändringar 1508/2009, 34/2011 och 502/2014

-Förordningar:

- JSMf om foder för särskilda näringsbehov 4/11
- JSMf om läkemedelsfoder 10/VLA/2008
- JSMf om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen 548/2012 och dess ändringen 960/2014

2.2. EU-rättsakter

De krav som ställs i EU-förordningarna gäller som sådana i alla EU-medlemsstater:

- Förordning om utsläppande på marknaden och användning av foder (EG) nr 767/2009 och förordning (EU) nr 939/2010 om ändring av bilaga IV till förordning (EG) nr 767/2009
 - om övergångsbestämmelser vad gäller märkningsbestämmelser för foder (EU) nr 454/2010
 - förteckning över foderråvaror (EU) nr 68/2013 ersätter förteckningen (EU) nr 575/2011 från och med 19.2.2013
 - direktiv 2008/38/EG om upprättande av en förteckning över användningsområden för djurfoder för särskilda näringsbehov och förordning (EU) nr 1070/2010 om ändring av direktiv 2008/38/EG. Ändringarna i förteckningen över användningsområden görs i EU i form av förordningar.
- Förordning om foderhygien (EG) nr 183/2005
 - förordning (EU) nr 225/2012, om ändring av bilaga II till förordning (EG) nr 183/2005
- Förordning om fodertillsatser (EG) nr 1831/2003
 - vissa produkters status som fodertillsatser (EU) nr 892/2010
 - tillbakadragande från marknaden av vissa fodertillsatser (EU) nr 451/2012
 - godkännandet av två mikroorganismerna som fodertillsatser har avslagits med (EU) nr 754/2014
- Den s.k. TSE-förordningen (EG) nr 999/2001 med ändringar
 - (EU) nr 56/2013 (ändring av bilagor I och IV till TSE-förordningen, tillämpas från och med den 1 juni 2013)

- Biproduktförordning (EG) nr 1069/2009 och dess genomförandeförordning 142/2011
- GMO-förordningar (EG) nr 1829/2003 och 1830/2003
- Direktiv 2008/38/EG av djurfoder för skärskilda näringsbehov och kommissionens förordningar om upprättande av förteckningen över användningsområden för djurfoder för särskilda näringsbehov.
- Direktiv 2002/32/EG om främmande ämnen och produkter i djurfoder, förordningar (EU) nr 574/2011, (EU) nr 277/2012, (EU) nr 744/2012, (EU) nr 107/2013, (EU) nr 1275/2013 och (EU) nr 2015/186.

2.3. Definitioner av foder som används i denna guide

Med **märkning avses** varje text, uttryck, varumärke, märkesnamn, bild eller symbol som beskriver ett foder och som anger denna information oavsett medium såsom på förpackning, behållare, anslag, etikett, dokument, förslutningsdon eller på Internet och som avser eller åtföljer fodret i fråga, inbegripet för annonseringsändamål.

Med **etikett** avses varje etikett, märke, bild eller annan beskrivning som återges i skrift, tryck, stencil, prägling, relief eller stämpel som fästs på en förpackning eller behållare som innehåller foder.

Med **foder** avses alla ämnen eller produkter, inbegripet tillsatser, och oberoende av om de är bearbetade, delvis bearbetade eller obearbetade, som är avsedda för oral utfodring av djur.

Med **foderråvara** avses produkter av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung, vars främsta syfte är att uppfylla djurs näringsbehov, i naturligt tillstånd, färska eller konserverade liksom produkter som härletts därur genom industriell bearbetning och organiska eller oorganiska ämnen, med eller utan fodertillsatser, som är avsedda för utfodring av djur, antingen direkt som sådana, eller efter bearbetning eller för att framställa foderblandningar eller som bärare i förblandningar.

Med **foderblandning** avses en blandning av minst två foderråvaror, med eller utan fodertillsatser, avsedd att användas som helfoder eller kompletteringsfoder för djur.

Med **helfoder** avses en foderblandning som genom sin sammansättning ger dagsbehovet av näring.

Med **kompletteringsfoder** avses en foderblandning med högt innehåll av vissa ämnen men som genom sin sammansättning bara tillgodoser dagsbehovet av näring om det ges i kombination med annat foder.

Med **mineralfoder** avses kompletteringsfoder som innehåller minst 40 % råaska.

Med **mjölknäring** avses en foderblandning som i torr form eller efter utspädning med en viss mängd vätska ges till ungdjur som ett tillägg till eller ersättning för mjölk efter kolostrum eller till ungdjur såsom kalvar, lamm eller killingar avsedda för slakt.

Med **foder avsett för särskilda näringsbehov** avses foder som fyller ett särskilt näringssyfte antingen på grund av sin sammansättning eller på grund av den tillverkningsmetod som använts, och som gör att fodret klart skiljer sig från vanligt foder. Foder avsett för särskilda näringsbehov kräver ett förfarande för godkännande.

Med **fodertillsats** avses ämnen, mikroorganismer eller preparat, med undantag av foderråvaror och förblandningar, som avsiktligt tillsätts foder eller vatten för att fylla en eller fler av de funktioner som krävs av en fodertillsats.

Med **förblandning** avses blandningar av fodertillsatser eller blandningar av en eller flera fodertillsatser med foderråvaror eller vatten som används som bärare och som inte är direkt avsedda för utfodring.

Med **bärare** avses ämnen som används för att lösa upp, späda, finfördela eller på annat sätt fysiskt ändra en fodertillsats för att göra den enklare att hantera, applicera eller använda, utan att tillsatsens tekniska funktion ändras och utan att själv ha någon annan teknisk inverkan i sig.

Med **foderföretagare** avses de fysiska eller juridiska personer som utför vilket som helst stadium i fodrets produktions-, bearbetnings- och distributionskedja samt företagare som använder foder för utfodring av de livsmedelsproducerande djur de äger eller innehar; med foderföretagare avses dock inte företagare som enbart

- a) utfodrar livsmedelsproducerande djur som är avsedda för privat konsumtion,
- b) tillverkar foder för andra djur än livsmedelsproducerande djur som företagaren äger eller innehar,
- c) bedriver detaljhandel med sällskapsdjursfoder,
- d) bedriver utfiskning av skräpfisk eller fritidsfiske.

Med **primärproducent av foder** avses en aktör som bedriver transport, lagring och hantering av primärprodukter på produktionsplatsen, transport för att leverera primärprodukter från produktionsplatsen till en anläggning och/eller blandning av foder uteslutande avsedd för den egna djurhållningen utan användning av tillsatser eller förblandningar av tillsatser med undantag för tillsatser vid ensilering samt utfodring.

Med **garantitid** avses den period under vilken den person som ansvarar för märkningen garanterar att foder som har lagrats under korrekta förhållanden behåller de angivna egenskaperna; enbart en garantitid får anges för fodret som helhet och fastställs på grundval av garantitiden för var och en av fodrets beståndsdelar.

Med **parti** avses en identifierbar mängd foder som konstaterats ha gemensamma egenskaper som ursprung, sort, förpackningsmetod, förpackare, avsändare eller märkning; när det gäller en produktionsprocess: en produktionsenhet från ett och samma tillverkningsställe som framställts med samma produktionsparametrar, eller ett antal sådana enheter som producerats samtidigt och lagrats tillsammans.

Med **livsmedelsproducerande djur** avses djur som utfodras, föds upp eller hålls för att användas som livsmedel, även djur som inte används som livsmedel men hör till en ras som normalt används som livsmedel inom gemenskapen.

Med **icke livsmedelsproducerande djur** avses djur som utfodras, föds upp eller hålls men inte används som livsmedel, t.ex. pälsdjur, sällskapsdjur, laboratoriedjur, zoodjur och cirkusdjur.

Med **sällskapsdjur** avses icke livsmedelsproducerande djur som är av en art som utfodras, föds upp eller hålls, men normalt inte används som livsmedel inom gemenskapen.

Med **förorenade råvaror** avses foder som innehåller en halt av oönskade ämnen som överskrider den acceptabla nivån enligt direktiv 2002/32/EG (inklusive ändringar av direktivet, förordningarna (EU) nr 574/2011 och (EU) nr 744/2012).

Med **foderläkemedel** avses varje blandning av ett eller flera veterinärmedicinska läkemedel och ett eller flera fodermedel, som färdigställts före försäljning och är avsett att ges till djur utan föregående bearbetning, på grund av sina botande eller förebyggande egenskaper eller andra medicinska egenskaper.

Kosttillskott, funktionella foder och nytt foder är okända begrepp i foderlagstiftningen och därför får foder inte släppas ut på marknaden under dessa namn.

3. Märkning av foder

3.1 Principer

Uppgifter om **foder** som ges på förpackningsmärkningar, i broschyrer, i reklam eller annars i samband med marknadsföring **ska vara riktiga och tillräckliga**. Märkning och presentation av foder får inte utformas så att användaren vilseleds. Information om fodrets användningsområde, typ, mängd, sammansättning och egenskaper samt om **den foderföretagare som är ansvarig för märkningen** ska lämnas på det sätt som förutsätts i EU:s lagstiftning. Om inget annat följer av foderlagstiftningen kan också andra uppgifter om fodret lämnas, om uppgifterna är entydiga, mätbara och kan motiveras samt kan verifieras av den behöriga myndigheten och är begripliga för den som använder fodret.

Obligatoriska märkningar på foder presenteras i följande stycken i denna guide:

- **allmänna** märkningar (punkt 4.1)
- **särskilda** märkningar separat för foderråvaror (4.2.1) och foderblandningar (4.2.2) och
- **tilläggskrav:**
 - foder avsett för särskilda näringsbehov (4.3.1)
 - sällskapsdjursfoder (4.3.2)
 - icke tillåtet foder (4.3.3)
 - foderläkemedel (4.3.4).

Märkningskraven för fodertillsatser enligt lagstiftningen om fodertillsatser presenteras i punkt 5.2 i guiden.

Frivilliga märkningar, som tillåts förutsatt att de allmänna märkningsprinciperna följs, behandlas i punkt 6 i guiden.

3.2 Påståenden

Vid **märkning och presentation** av foderråvaror och foderblandningar kan särskild uppmärksamhet fästas vid om ett visst ämne förekommer i fodret eller inte, om fodret har en särskild näringsegenskap eller process eller en särskild funktion. **Påståendet ska vara objektivt, kunna kontrolleras och foderanvändaren ska kunna förstå det.** Foderföretagaren ska på begäran skicka Evira **vetenskapliga belägg** för påståendet i det skede då fodret släpps ut på marknaden. Evira för ärendet för behandling av Europeiska kommissionen om Evira betvivlar att det finns vetenskapliga belägg för det berörda påståendet eller om det gäller dietfoder.

Påståenden om optimering av näringsinnehållet och stöd eller skydd av de fysiologiska förhållandena är tillåtna vid märkning av foder. **Det är förbjudet att använda medicinska påståenden och hälso-påståenden.** Man får inte påstå att ett foder kan bota, behandla, förebygga eller bekämpa sjukdomar, sjukdomssymptom eller hälsoproblem eller lindra smärta. Det är också förbjudet att hänvisa till funktionen hos organ, blodkärllsystem, nervsystem, immunsystem och ämnesomsättning samt fruktbarhet. Påståenden om näringsmässig obalans är tillåtna, förutsatt att ingen koppling görs till användningen av fodret för vård av ett patologiskt tillstånd.

För foder avsedda för särskilda näringsbehov får anges att fodret har ett särskilt näringssyfte som avses i förteckningen över användningsområden i bilaga 5. Nya användningsområden kan fogas till förteckningen över användningsområden efter en vetenskaplig bedömning som utförts på en ansökan som riktats till kommissionen.

I punkt 11 i denna guide finns exempel på förbjudna påståenden och påståenden som kräver vetenskapliga belägg. Dessutom finns det exempel på påståenden som kan anses vara allmänt kända, s.k. läroboksinformation. Även i **gemenskapens anvisningar om god märkningspraxis** (länk till kommissionens sidor där anvisningarna finns: http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/labelling/index_en.htm) ges exempel på hur påståendena ska användas.

3.3 Presentation

Märkningsuppgifterna ska samtliga vara placerade på ett **synligt, tydligt läsbart och outplånligt sätt** på en plats där de lätt går att läsa. **Märkningsuppgifterna ska tryckas eller fästas på förpackningen eller behållaren** eller ingå i ett **följedokument** som medföljer oförpackat foder i lösvikt. Uppgifterna ska vara lätt tillgängliga även med tanke på kontroller.

De tryckta märkningarna av foder inklusive förblandningar för tillsatser på en förpackning, behållare eller i ett medföljande dokument som är direkt eller indirekt avsedda för slutanvändare på den finländska marknaden ska göras åtminstone på **finska och svenska**. På foder som endast säljs i enspråkiga kommuner får märkningarna dock göras på endast kommunens språk. I tvåspråkiga kommuner får märkningarna på foder som har förpackats på försäljningsstället samt foder i lösvikt som en fodertillverkare levererar direkt till slutanvändaren och foder som en foderföretagare inom primärproduktionen levererar till en annan foderföretagare inom primärproduktionen göras på slutanvändarens språk, antingen finska eller svenska.

Tillåten benämning på sällskapsdjursfoder är på finska "lemmikkieläinten ruoka". Uttrycken "råprotein" och "råfetter" får i fråga om sällskapsdjursfoder ersättas med uttrycket "protein" och "fettinnehåll" och "råaska" med uttrycket "förbrända rester" eller "organiska ämnen".

De **halter som uppges** i märkningen är i förhållande till fodrets vikt, om inget annat sägs. **Datum** anges i siffror enligt följande: dag-månad-år "DD/MM/ÅÅ", exempelvis 31.12.14.

Den person som ansvarar för märkningen av foder ska på begäran ge myndigheten **all information om sammansättning** hos de foder som denna person släpper ut på marknaden, exempelvis den exakta viktprocenten för foderråvaror som ingår i en foderblandning. **Också uppgifter om påstådda egenskaper** ska göras tillgängliga för myndigheten så att myndigheten kan verifiera att informationen i märkningen är korrekt. En köpare av en foderblandning för livsmedelsproducerande djur ska på begäran få uppgifter om sammansättningen med +/-15 procentens noggrannhet, om foderråvarornas procentandelar inte uppges på etiketten.

4. Allmänna obligatoriska märkningskrav

Följande hänvisningar har använts i tabellerna:

- 1) Kan anges på förpackningen utanför etiketten, om det tydligt har påpekats var uppgifterna finns.
- 2) Uppgifterna behövs inte i de fall köparen före en transaktion skriftligen har angett att han eller hon inte behöver uppgifterna
- 3) Uppgifterna är inte obligatoriska om primärproducenten av foder har framställt och levererat fodret till en foderanvändare för användning i primärproduktion på den egna gården och fodret inte innehåller fodertillsatser, med undantag av konserveringsmedel och ensileringstillatser.
- 4) Krävs inte för blandningar av hela sädeskorn, frön och frukter.
- 5) Om foderblandningen består av högst tre foderråvaror är uppgifterna inte obligatoriska om det klart framgår av beskrivningen vilka foderråvaror som använts.
- 6) För kvantiteter sällskapsdjursfoder som säljs i förpackningar med flera behållare kan uppgifterna ges enbart på den yttre förpackningen och inte på varje enskild behållare, förutsatt att förpackningens sammanlagda vikt inte överstiger 10 kg.
- 7) Avtalade förkortningar av tillsatskategorier får användas, se punkt 5.2.
- 8) Även om det saknas en högsta halt av en tillsats för livsmedelsproducerande djur, ska tillsatsen uppges som tillsats i dessa foder, om det finns en fastslagen högsta halt av tillsatsen för foder för katter eller hundar. Se också 4.2.1.
- 9) Om det lämnas uppgifter om aminosyror, vitaminer eller spårämnen, ska den sammanlagda mängden uppges. Se Bilaga 3.

4.1. Foderråvaror och foderblandningar – obligatoriska märkningar

En foderråvara eller foderblandning får inte släppas ut på marknaden utan de obligatoriska märkningar som lagstiftningen kräver.

Identifikationsnummer för fodertillsatser (E-nummer) ska ersättas med nya identifikationsnummer då nya tillsatser godkänns. Identifikationsnumret för fodertillsatsen finns i bilagan till kommissionens förordning om godkännande och identifikationsnumren finns också i registret över fodertillsatser:

http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/comm_register_feed_additives_1831-03.pdf

Obligatorisk märkning av foderråvaror och foderblandningar	
Fodertyp	"Foderråvara" "Helfoder", vid behov "mjölknäring" "Kompletteringsfoder", vid behov "mineralfoder" eller "mjölknäring" Benämningen "foderblandning" får användas om hel- och kompletteringsfoder för andra sällskapsdjur än katter och hundar.
Foderföretagare som ansvarar för märkningarna ⁶⁾	Aktörens namn eller firmanamn och adress (För märkningen ansvarar den foderföretagare som först släpper ut fodret på unionens marknad eller den foderföretagare under vars namn eller företags namn fodret saluförs)
Godkännandenummer ^{1) 2) 3) 6)}	I första hand godkännandenummer som beviljats enligt förordning (EG) nr183/2005 (godkännande krävs när koccidiostatika, histomonostatika eller tillsatser i kategori 4d används vid foderframställning) eller anläggningens godkännandenummer i enlighet med biproduktförordningen (EG) nr 1069/2009 (om sådant nummer finns).
Partiets nummer ^{1) 2) 3)}	Kan också vara tillverkningsdatum eller bäst före-datum.
Nettomängd ^{1) 2) 3)}	Uttryckt i viktenheter för fasta produkter. Uttryckt i vikt- eller volymenheter för flytande produkter.

<p>Fodertillsatser ⁶⁾</p>	<p>• Foderråvaror och foderblandningar för livsmedelsproducerande djur (också hästar) Rubriken "Tillsatser"</p> <p>Följande fodertillsatser ska förtecknas med det specifika namn som fastställs i den rättsakt där den aktuella fodertillsatsen har godkänts (registret över fodertillsatser), identifieringsnummer/E-nummer, <u>tillsatt</u> mängd, samt namn på funktionell grupp⁷⁾ alternativt tillsatskategori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tillsatser för vilka <u>högsta tillåtna halt fastställts</u> för alla typer av mållart⁸⁾ - tillsatser som hör till kategorierna "<u>4. zootekniska tillsatser</u>" och "<u>5. koccidiostatika och histomonostatika</u>" - tillsatser som hör till den funktionella gruppen "<u>d. urinämne och derivat därav</u>" i kategorin "3. näringstillsatser" <p><i>Om förekomsten av någon annan tillsats betonas i märkningen genom ord, bild eller grafik ska namnet på tillsatsen och den mängd som använts anges.</i></p> <p>Om någon tillsats hör till flera funktionella grupper anges den grupp som motsvarar tillsatsens primära uppgift i det aktuella fodret.</p> <hr/> <p>• Foderråvaror och foderblandningar för icke livsmedelsproducerande djur (sällskapsdjur och pälsdjur) Rubriken "Tillsatser"</p> <p>Följande fodertillsatser ska förtecknas med det specifika namn som fastställs i den rättsakt där den aktuella fodertillsatsen har godkänts (registret över fodertillsatser) och/eller identifieringsnummer/E-nummer, <u>tillsatt</u> mängd, samt namn på funktionell grupp⁷⁾ alternativt tillsatskategori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tillsatser för vilka <u>högsta tillåtna halt fastställts</u> för alla typer av mållart⁸⁾ - tillsatser som hör till någon av kategorierna "<u>4. zootekniska tillsatser</u>" eller "<u>5. koccidiostatika eller histomonostatika</u>" - tillsatser som hör till den funktionella gruppen "<u>d. urinämne och derivat därav</u>" i kategorin "3. näringstillsatser" <p>Obs! Evira rekommenderar att namnet på en tillsatt <u>förening av spårelement</u> används vid sidan av/i stället för E-numret, för tills vidare har ett flertal olika föreningar av samma spårämne samma E-nummer. Vid tillsats av föreningar av spårelement uppges mängden av den tillsatta föreningen under rubriken Tillsatser. När det gäller spårämnena är det frivilligt att uppges mängden grundämne, vilket rekommenderas.</p> <p><i>Om förekomsten av någon annan tillsats betonas i märkningen genom ord, bild eller grafik ska namnet på tillsatsen och den mängd som använts anges.</i></p> <p>Om någon tillsats hör till flera funktionella grupper anges den grupp som motsvarar tillsatsens primära uppgift i det aktuella fodret.</p> <p>För tillsatser som hör till de funktionella grupperna "1a konserveringsmedel", "1b antioxidanter" och "2a färgämnen" räcker det med att den funktionella gruppen nämns.</p>
<p>Vattenhalt ^{2) 3) 6)}</p>	<p>Vattenhalten uppges om det i förteckningen över foderråvaror eller i kategorin foderråvara i bilaga 1 har fastställts att vattenhalten ska uppges; i annat fall:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mineralfoder som inte innehåller organiska ämnen: om vattenhalten överstiger 5 % - mineralfoder som innehåller organiska ämnen: om vattenhalten överstiger 10 % - mjölknäring och andra foderblandningar som till 40 % eller mer består av en mjölkprodukt: om vattenhalten överstiger 7 % - andra foder: om vattenhalten överstiger 14 %

4.2 Specifika obligatoriska märkningskrav

4.2.1 Foderråvaror - specifika obligatoriska märkningskrav

Utöver de krav som fastställs i punkt 4.1 ska följande obligatoriska uppgifter ingå i märkning av foderråvaror:

Specifika obligatoriska märkningskrav för foderråvaror	
Foderråvarans namn	Namnet på en foderråvara som ingår i gemenskapens förteckning över foderråvaror får endast användas förutsatt att alla relevanta bestämmelser som gäller förteckningen följs.
Obligatoriska uppgifter om analytiska beståndsdelar i foderråvaran ^{2) 3) 9)}	Obligatorisk märkning av analytiska beståndsdelar enligt kategorin foderråvara i enlighet med bilaga 1 till guiden eller de uppgifter som fastställs för varje foderråvara i unionens förteckning över foderråvaror.
Tillsatser	Om fodertillsatser har satts till i foderråvaran: <ul style="list-style-type: none">- <u>Den djurart eller djurkategori</u> som foderråvaran är avsedd för om de berörda tillsatserna inte har godkänts för alla djurarter eller har godkänts med högsta tillåtna halter för vilka målarter som helst- I bruksanvisningarna ska uppges den <u>högsta tillåtna mängden</u> för de foderråvaror som innehåller högre halter av tillsatser än de högsta fastställda nivåerna för helfoder: i vikt- eller volymenheter för foderråvaror per djur och dag, som en procentandel av dagsbehovet eller per kilo helfoder eller som en procentandel av helfoder.- <u>Garantitiden</u>¹⁾ för andra än tekniska fodertillsatser

Uppgifterna om sammansättningen av analytiska beståndsdelar ska presenteras per kategori foderråvara med den noggrannhet som förtecknas i bilaga 1 till guiden (EG nr 767/2009, bilaga V) eller per foderråvara i enlighet med gemenskapens förteckning över foderråvaror. För exempelvis kärnor och frön behöver de analytiska beståndsdelarna inte uppges, men i fråga om rybs-/rapsexpeller uppges innehållet av råprotein, råfett och växtråd. På Eviras webbsidor finns information om den gällande förteckningen över foderråvaror.

Foderråvarans vattenhalt ska i regel uppges när den överstiger 14 % av foderråvarans vikt (Tabell 4.1). **En foderråvaras halt av aska olöslig i saltsyra** ska uppges när den överstiger 2,2 % av torrsubstansen.

Även om en foderråvara används **som binde- eller denatureringsmedel för andra råvaror** kan produkten anses vara en foderråvara. Namn på, typ och mängd av foderråvara som använts som denatureringsmedel eller bindemedel (halten högst 3 % av totalvikten) ska framgå av märkningen.

Om något **försäljningsparti/någon förpackning** delas upp (ompackas) ska de obligatoriska uppgifterna och en hänvisning till det ursprungliga partiet anges på etiketten för varje **delparti**/ny förpackning. Om foderråvarans sammansättning ändras efter att den släppts ut på marknaden ska också de obligatoriska uppgifterna ändras på motsvarande sätt.

Foderråvaror får innehålla **fem gånger den högsta tillåtna halten för koccidiostatika eller histomonostatika** och **andra fodertillsatser som motsvarar högst 100 gånger** den relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder. Nivån 100 gånger den fastställda halten får endast överskridas om sammansättningen av produkterna i fråga tillfredsställer ett särskilt näringsbehov i fråga om det relevanta användningsområdet. Villkoren för användning av sådant foder ska specificeras närmare i förteckningen över användningsområden. Det finns en förteckning på kommissionens sida om ansökningar enligt förordning (EG) nr 767/2009 art. 8 för kompletteringsfoder som innehåller 100 x tillsatser http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/labelling/index_en.htm.

4.2.2 Foderblandningar - specifika obligatoriska märkningskrav

Utöver de krav som fastställs i punkt 4.1 ska följande obligatoriska uppgifter uppges.

Specifika obligatoriska märkningskrav för foderblandningar	
Djurarter eller -kategorier ⁵⁾	De djurarter eller -kategorier som foderblandningen är avsedd för
Bruksanvisningar ^{5) 6)}	<ul style="list-style-type: none"> • Anvisningar för hur foderblandningen ska användas och vilket syfte den har. • Instruktionerna för kompletteringsfoder som innehåller mer tillsatser än de högsta tillåtna nivåerna för helfoder ska den högsta tillåtna mängden anges: <ul style="list-style-type: none"> - i vikt- eller volymenheter för kompletteringsfoder per djur och dag, eller, - som en procentandel av dagsbehovet eller i g/kg helfoder eller - som en procentandel av helfoder.
Om tillverkaren inte är den som ansvarar för märkningen ^{1) 6)}	<ul style="list-style-type: none"> - tillverkarens namn eller firmanamn och adress eller - tillverkarens godkännandenummer (se allmänna obligatoriska märkningar) eller - ett forbundet identifikationsnummer som Evira har gett foderföretagaren om det inte finns godkännandenummer
Garantitid ¹⁾	<p>Här uppges</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sista användningsdag ... följt av ett datum (dd/mm/åå) för foder som är lätt-fördärliga. - Bäst före ... följt av en månadsangivelse (mm/åå) för övriga foder. <p>Om tillverkningsdatum anges på märkningen kan även uppgift om garantitid anges som en tidsperiod (dagar eller månader) efter tillverkningsdatum".</p>
Sammansättning ^{1) 4) 6)}	<ul style="list-style-type: none"> • Foderblandningar för livsmedelsproducerande djur och pälsdjur En förteckning över de foderråvaror som ingår i blandningen, med rubriken "Sammansättning". <u>Foderråvarornas namn</u> (se obligatoriska märkningar för foderråvaror – foderråvarans namn) anges i fallande ordning enligt foderråvarans färskvikt. <u>Viktprocent</u> får också anges i förteckningen. En foderråvaras namn och viktprocent ska anges om förekomst av foderråvaran betonas i märkningen genom ord, bild eller grafik. • Foderblandningar för sällskapsdjur <u>I stället för foderråvarans särskilda namn</u> kan man använda namnet på den kategori dit foderråvaran hör (<u>bilaga 2</u>). De övriga uppgifterna lämnas på samma sätt som för livsmedelsproducerande djur.
Obligatoriska märkningsuppgifter om analytiska beståndsdelar ^{6) 9)}	<ul style="list-style-type: none"> - Analytiska beståndsdelar och deras halter anges i enlighet med bilaga 3 i guiden. - I samband med foder avsett för särskilda näringsbehov, de uppgifter som meddelats i kolumn 4 i bilaga 5 i guiden ("varudeklarationsupplysningar")

Kompletteringsfoder får innehålla fem gånger den högsta tillåtna halten för koccidiostatika eller histomonostatika och andra fodertillsatser som motsvarar högst 100 gånger den relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder. Nivån 100 gånger den relevanta fastställda högsta tillåtna halten tillsatser får endast över-skridas om sammansättningen av sådana produkter uppfyller ett särskilt näringsbehov inom det relevanta användningsområdet. Villkoren för användning av sådant foder ska specificeras mera detaljerat i förteckningen över användningsområden.

Om ansökningar i enlighet med förordning (EG) nr 767/2009 art. 8 för de kompletteringsfoder som innehåller tillsatser 100x, finns en förteckning på kommissionens sida

http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/labelling/index_en.htm.

För fodertillsatser deklarerar **den tillsatta mängden av föreningen under rubriken tillsatser** då tillsatsen

- har högsta tillåtna halt för vilken målart som helst,
- tillsatsen hör till kategorierna 3d, 4 eller 5
- tillsatsen betonas i märkningen.

Om **aminosyror, vitaminer och/eller spårämnen** deklarerar under rubriken analytiska beståndsdelar och deras nivåer, ska den totala mängden uppges.

4.3 Ytterligare obligatoriska märkningskrav

4.3.1 Foder avsett för särskilda näringsbehov

Utöver de ovan nämnda obligatoriska märkningskraven för foderråvaror eller foderblandningar ska uttrycket "**dietfoder**" ingå i märkningen av foder avsett för särskilda näringsbehov. I uppgifterna om användningsområde ska anges de **uppgifter enligt användningsområde** som nämns i kolumnerna 1-6 i bilaga 5, inklusive angivande om att en **näringsexpert eller veterinär** ska ombes ge ett utlåtande innan fodret används, eller användningsperioden förlängs.

När ett foder avsett för särskilda näringsbehov släpps ut på marknaden i form av en bolus, bestående av en foderråvara eller kompletteringsfoder avsett för individuell oral tillförsel genom tvångsmatning, ska märkningen av foder i förekommande fall innehålla den längsta tiden för kontinuerlig frisättning från bolusen och den dagliga mängd som frisätts för varje tillsats för vilka en högsta tillåtna halt i helfoder har fastställts. På begäran av den behöriga myndigheten ska det foderföretag som släpper ut en bolus på marknaden styrka att den dagliga tillgängliga tillsatshalten i matsmältningsskanalen i förekommande fall inte överstiger den högsta tillåtna halten av tillsatsen som fastställts per kg helfoder under hela utfodringsperioden (frisättning med långsam effekt). Det rekommenderas att foder i form av bolus administreras av en veterinär eller annan behörig person.

4.3.2. Foder för sällskapsdjur

På etiketten till sällskapsdjursfoder ska ett gratistelefonnummer eller andra lämpliga **kommunikationssätt**, t.ex. en internetadress, anges som köparen kan använda för att få **information om följande uppgifter som inte är obligatoriska**:

- eventuella fodertillsatser i sällskapsdjursfodret och
- enskilda foderråvaror som ingår, och som betecknas med kategori.

4.3.3 Icke tillåtet foder

Föreorenade varor ska märkas med "**foder med alltför höga nivåer av ... (beteckning av det främmande ämnet i enlighet med bilaga I till direktiv 2002/32/EG), får endast användas som foder efter avgiftning i godkända anläggningar**". De berörda anläggningarna ska vara godkända av Evira eller ha godkänts av en myndighet i den medlemsstat där anläggningen är belägen.

Om avsikten är att minska eller undanröja föreningen genom rening ska fodret märkas med texten: "**foder med alltför höga nivåer av ... (beteckning av det främmande ämnet/de främmande ämnena i enlighet med bilaga I till direktiv 2002/32/EG), får endast användas som foder efter lämplig rening**".

4.3.4 Obligatorisk märkning av foderläkemedel

Förpackningen eller behållaren för ett foderläkemedel eller det **dokument** som medföljer ett foderparti ska utöver de obligatoriska märkningsuppgifterna för foderblandningar märkas med ordet "**foderläkemedel**", namnet på det verksamma ämne som använts för tillverkningen av foderläkemedlet och halten av detta ämne samt den **karenstid** som fastställts för det läkemedel som används i foderläkemedlet.

4.4 Undantag

För kvantiteter foderråvara eller foderblandning **som inte överstiger 20 kg som är avsedda för slutanvändare och som säljs i lösvikt** kan köparen få uppgifterna om de allmänna och särskilda obligatoriska märkningskraven för fodret genom lämpligt anslag vid **inköpsstället** (i lantbruksaffären, i detaljhandeln för sällskapsdjursfoder, på webben). Senast i samband med fakturan ska ändå köparen enligt omständigheterna få **uppgifter** om fodertyp, foderråvarans namn och obligatoriska uppgifter om analytiska beståndsdelar, bruksanvisning och användningsområde för foderblandningen och de djurarter eller djurkategorier som fodret är avsett för.

5. Fodertillsatser

Fodertillsatser används vid utfodring av djur för att förbättra foderråvarornas eller djurprodukternas egenskaper, tillgodose djurens näringsbehov, främja djurproduktionen, förhindra eller reducera miljöpåverkan av djurproduktionen eller förbättra djurens miljö och välbefinnande.

Endast **fodertillsatser som är godkända i enlighet med Europeiska gemenskapens förfarande** får släppas ut på marknaden, användas eller bearbetas. **Registret över fodertillsatser** som har upprättats och upprätthålls av kommissionen är en förteckning över godkända tillsatser på EU:s territorium. I registret finns en **länk till lagstiftningen** för varje fodertillsats, av vilken framgår vilka förutsättningarna är för godkännande av tillsatsen eller tillbakadragande från marknaden. Tillsatsernas namn i det rätta formatet och deras identifikations-/E-nummer kan också kontrolleras i registret över fodertillsatser. I och med nya godkännanden kommer fodertillsatsernas E-nummer att ersättas med nya identifikationsnummer.

(http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/registeradditives_en.htm)

5.1. Kategorier och funktionella grupper av fodertillsatser

Fodertillsatserna indelas i en eller flera kategorier på basis av deras ändamål och egenskaper (hänvisning: förordning (EG) nr 1831/2003 bilaga I). Inom kategorierna indelas tillsatserna vidare i funktionella grupper enligt det (de) viktigaste ändamålet (ändamålen). Om en tillsats tillhör fler än en grupp ska märkningen göras i enlighet med ändamålet i fråga.

Den fem kategorierna och funktionella grupperna av fodertillsatser är följande:

1. Kategorin 'Tekniska tillsatser'

a) konserveringsmedel: ämnen eller mikroorganismer som skyddar foder mot skador som orsakas av mikroorganismer eller deras metaboliter

b) antioxidanter: ämnen som förlänger hållbarheten hos foder och foderråvaror genom att skydda mot skador från oxidation

c) emulgeringsmedel: ämnen som gör det möjligt att bilda eller bevara en homogen blandning av två eller fler foderkomponenter som inte är blandbara

d) stabiliseringsmedel: ämnen som gör det möjligt att bevara fodrets fysiska och kemiska egenskaper

e) förtjockningsmedel: ämnen som ger fodret en tjockare konsistens

f) geleringsmedel: ämnen som ger fodret konsistens genom att en gel bildas

h) ämnen för kontroll av kontamination av radionuklider: ämnen som förhindrar absorption av radionuklider eller främjar utsöndring av sådana

i) klumpförebyggande medel: ämnen som minskar tendensen hos enskilda partiklar i fodret att klumpa ihop sig.

j) pH-regulatorer: ämnen som reglerar fodrets pH-värde.

k) ensileringsmedel: ämnen, enzymer och mikroorganismer inbegripna, avsedda att ingå i foder för att förbättra ensileringsproduktionen

l) denatureringsmedel: ämnen som vid tillverkning av beredda foder gör det möjligt att identifiera ett livsmedels eller en foderråvaras ursprung.

m) ämnen avsedda att minska mykotoxinkontaminationen i foder: ämnen som kan hindra eller minska absorptionen av mykotoxiner, främja utsöndringen av mykotoxiner eller ändra deras verkningsätt.

2. Kategorin 'organoleptiska tillsatser'

a) färgämnen

- i) ämnen som tillför fodret färg eller återställer fodrets färg
- ii) ämnen som när de ges till djur tillför färg på livsmedel av animaliskt ursprung.
- iii) ämnen som positivt påverkar färgen på akvariefiskar och burfåglar

b) aromämnen ämnen som när de tillsätts fodret förhöjer dess smak, doft eller aptitlighet

3. Kategorin 'näringstillsatser'

a) vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt

b) föreningar av spårelement

c) aminosyror, deras salter och analoger

d) urinämne och derivat därav

4. Kategorin 'zootekniska tillsatser'

a) smältbarhetsförbättrande medel: ämnen som djur utfordras med och som påverkar vissa foderråvaror och därigenom ökar fodrets smältbarhet.

b) medel som stabiliserar tarmfloran: mikroorganismer eller andra kemiskt definierade ämnen som när de ges till djur har en positiv effekt på tarmfloran

c) ämnen med positiv inverkan på miljön

d) andra zootekniska tillsatser

5. Kategorin 'koccidiostatika och histomonostatika'

5.2 Märkningskrav

Fodertillsatser eller förblandningar som de innehåller får endast släppas ut på marknaden om de är försedda med de märkningar som krävs. Tillsatser och förblandningar som innehåller tillsatser får endast marknadsföras i förslutna förpackningar eller behållare. Förpackningen eller behållaren ska förslutas så, att förslutningen förstörs då den öppnas och inte längre är användbar.

Märkning av fodertillsatser (referens: förordning (EG) nr 1831/2003 art. 16 och bilaga III till förordningen)

- **namnet** på den **funktionella grupp** som nämnts i godkännandet samt
- det **namn** som **tillsatsen** har fått i samband med godkännandet

- **kontaktuppgifter** för den person som ansvarar för förpackningspåskrifterna (namn eller firmanamn och adress eller verksamhetsställe)

- nettovikt (kg för fast) eller nettovolym (l eller kg för flytande)
- vid behov det godkännandennummer som den som tillverkat tillsatsen/släppt ut den på marknaden har tilldelats i enlighet med foderhygienförordningen (EG) nr 183/2005 (JSMf 548/2012)
- bruksanvisningar , - säkerhetsföreskrifter som gäller användningen -eventuella särskilda krav som nämnts i samband med godkännandet (bl.a. varningstext om användningen) - djurart(er) och -kategori (kategorier) som tillsatsen är avsedd för.
- tillsatsens identifikationsnummer (eller eventuellt E-nummer)
- partiets referensnummer och tillverkningsdatum (dd, mm, åå)
- datum då garantitiden löper ut "sista användningsdag (dd.mm.åå)" eller hållbarhet räknat från tillverkningsdatum "bäst före (dd.mm.åå)": -för näringstillsatser (kategori 3), -för zootekniska tillsatser (kategori 4) och -för koccidiostatika eller histomonostatika (kategori 5)
- halten av det verksamma ämnet/den aktiva substansen: <ul style="list-style-type: none"> ▫ tekniska tillsatser (kategori 1) ▫ organoleptiska tillsatser (kategori 2) fränsett aromämnen ▫ näringstillsatser (kategori 3) ▫ enzymer (kategori 4 grupp a): den eller de verksamma beståndsdelarnas specifika namn, den kod som getts av internationella biokemiförbundet (International Union of Biochemistry) och enzymaktiviteten enligt godkännandet (aktivitetseenheter per g eller ml), ▫ mikroorganismer (kategori 4 grupp b):stammens identifikationsnummer och antalet koloniformande enheter (CFU)/g ▫ zootekniska tillsatser: kategori 4 grupperna c och d ▫ koccidiostatika och histomonostatika (kategori 5)
- När det gäller aromämnen kan förteckningen över tillsatser ersättas med orden " blandning av aromämnen ", om det inte är fråga om ett aromämne som vad mängden beträffar omfattas av begränsningar för användning i foder eller dricksvatten.

Förblandning av tillsatser

Då det gäller förblandningar ska ordet "FÖRBLANDNING" finnas tydligt angivet i märkningen. Om förblandningen innehåller ensileringstillsatser, ska den märkas med texten "FÖRBLANDNING av ensileringstillsatser" (med versaler).

- För varje tillsats som ingår i en förblandning ska separat uppges

- funktionell grupp,
- tillsatsens namn,
- identifikationsnummer/E-nummer och
- vikt eller volym.

Då det gäller aromämnen ska den tillsatta mängden uppges i förblandningar.

-Bärare

- när bärarsubstansen är en foderråvara ska foderråvarans eller foderråvarornas namn anges i fallande ordning enligt vikt.
- om vatten används som bärarsubstans ska vattenhalten i förblandningen anges.

- För förblandningen anges endast en garantitid. Garantitiden fastställs på basis av garantitiden för var och en av förblandningens beståndsdelar.

6. Frivilliga märkningar

Märkningen av foderråvaror och foderblandningar kan utöver de obligatoriska märkningarna också innehålla frivilliga märkningsuppgifter förutsatt att de allmänna principerna i lagstiftningen följs i fråga om såväl påståenden, bilder, logon som kommersiella namn. Uppgifterna ska vara **objektiva, mätbara eller välgrundade och får inte vilseleda konsumenten**. Villkoren för frivillig märkning ges i gemenskapens anvisningar om god märkningspraxis.

Också andra fodertillsatser som satts till i fodret än de obligatoriska kan anges **under rubriken 'tillsatser'**. Utöver namnet kan alla eller någon av följande uppgifter anges: identifikations-/E-nummer, tillsatskategori eller funktionell grupp samt tillsatt mängd. **När det gäller sensoriska tillsatser eller näringstillsatser ska den tillsatta mängden dock uppges om man vill att tillsatsen ska ingå i märkningsuppgifterna**. Avseende föreningar av spårelement kan utöver föreningens namn mängden tillsatt grundämne uppges frivilligt, t.ex. inom parentes.

I fråga om **analytiska beståndsdelar** kan uppges den totala mängden näringstillsatser som ska gå att analysera i produkten tills garantitiden gått ut, med beaktande av toleranserna. Också alla andra näringsämnen kan uppges för respektive djurart utöver de obligatoriska uppgifterna. Energivärdet och/eller proteinvärdet kan anges, och då ska detta värde anges i enlighet med EU-metoden om en sådan finns att tillgå. I annat fall anges värdet uträknat enligt den officiella nationella metoden i den medlemsstat där fodret släpps ut på marknaden, om en sådan metod finns att tillgå. I Finland används MTT:s fodertabell www.mtt.fi/rehutaulukot eller värden som räknats ut på basis av den fastställda sammansättningen av analytiska beståndsdelar för foderråvaran.

Foder som är lättfördärliga borde **märkas med anvisning om förvaring fram till sista användningsdatum**.

Exempel på frivilliga påståenden om foder finns i punkt 11 i guiden.

7. Begränsnings- och förbudsfraser som gäller användning av foder

Den som sammanställer etiketten ska **alltid kontrollera vilka varningsfraser som krävs** enligt gällande lagstiftning. Exempel på de vanligaste begränsnings- och förbudsfraserna i anknytning till märkning av foder som innehåller vissa foderråvaror eller tillsatser uppräknas i tabellen nedan.

På förpackningen och de handlingar som medföljer foder innehållande fiskmjöl, animaliskt di- och trikalciumfosfat och blodprodukter ska det tydligt stå **"Innehåller fiskmjöl/animaliskt di- eller trikalciumfosfat/blodprodukter – får inte ges som foder till idisslare"**.

Förpackningarna för bearbetat animaliskt protein från icke-idisslare, bortsett från fiskmjöl, ska vara försedda med en tydlig märkning "Bearbetat animaliskt protein som härrör från andra djur än idisslare – får inte användas för framställning av foder för produktionsdjur utom vattenbruksdjur och pälsdjur".

Förpackningar med foderblandningar för vattenbruksdjur som innehåller bearbetat animaliskt protein, bortsett från fiskmjöl, som inte kommer från idisslare ska vara tydligt märkta **"Innehåller bearbetat animaliskt protein som härrör från andra djur än idisslare – får inte användas som foder för produktionsdjur utom vattenbruksdjur och pälsdjur"**.

Blodmjöl får även ges åt pälsdjur.

På märkningar av mjölkersättning som innehåller fiskmjöl för idisslare ska det stå **"Innehåller fiskmjöl – får inte användas som foder för idisslare, utom icke avvanda idisslare"**.

På **animaliska biprodukter** avsedda att användas till foder ska fordonet, behållaren eller förpackningen märkas med de animaliska biprodukternas kategori samt en beskrivning av produkten.

- Vid transport av biprodukter av kategori 3 används beteckningen **"får inte användas som livsmedel"** (t.ex. vasslemjöl åt kalvar eller vid transport av biprodukter från ett slakteri till en anläggning som tillverkar mat för sällskapsdjur).

- Vid transport av biprodukter av kategori 2 ska det framgå vilken djurgrupp som biprodukterna är avsedda för; t.ex. "för **utfodring av pålsdjur**" (t.ex. transport av syrabehandlade biprodukter från slakteriets uppsamlingscentral till en foderblandningscentral) eller "för **utfodring av hundar i hundgårdar**" (t.ex. vid transport av biprodukter av kategori 2 från ett slakteri till en hundgård som har godkännande som fodercentral på gård).
- Detaljhandelsförpackningar med färdigt sällskapsdjursfoder som tillverkats av biprodukter och som säljs råa (obearbetade) ska vara försedda med texten "**endast för sällskapsdjur**".

Om fodret innehåller **tillsatser** ska man för varje tillsats kontrollera om det finns eventuella **specialbestämmelser/övriga bestämmelser** i bilagan till godkännandeförordningen.

Här följer några **exempel** på övriga bestämmelser/föreskrifter som presenteras i bilagorna till godkännandeförordningarna:

-Kategorin tekniska tillsatser (1), funktionell grupp konserveringsmedel (a):

Preparat av kaliumdiformiat (tillsatsens identifikationsnummer 1a237a): "Samtidig användning av andra organiska syror i högsta tillåtna doser är kontraindicerad." (Märk! För godkännande av den här tillsatsen presenteras också andra villkor som inte omnämns i detta exempel.)

-Kategorin tekniska tillsatser (1), funktionell grupp pH-regulatorer (j):

Bensoesyra (tillsatsens identifikationsnummer E210): "Kompletteringsfoder som innehåller bensoesyra får inte utfodras direkt till slaktsvin".

-Kategorin näringstillsatser (3), funktionell grupp "vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt" (a) underklassificering vitamin D: 25-hydroxikolekalciferol (tillsatsens identifikationsnummer 3a670a): "Etoxikinhalten ska anges på märkningen"

-Kategorin näringstillsatser (3), funktionell grupp spårämnen (b): Följande information ska anges på produktetiketten för dikopparkloridtrihydroxid (tillsatsens identifikationsnummer 3b409):

För färfoder om fodrets kopparhalt överstiger 10 mg/kg: "Kopparhalten i detta foder kan orsaka förgiftning hos vissa fårraser."

För foder för nötkreatur efter idisslingens början om kopparhalten i fodret understiger 20 mg/kg: "Kopparhalten i detta foder kan orsaka kopparbrist hos boskap som betar på marker med hög molybden- eller svavelhalt."

Kategorin koccidiostatika och histomonostatika:

Lasalocid A natrium 15 g/100 g (Avatec 150 G) (tillsatsens identifikationsnummer 5 1 763):

"Användning förbjuden minst 5 dagar före slakt." Följande ska anges i bruksanvisningen: "Farligt för hästdjur" "Detta foder innehåller en jonofor: används det samtidigt med vissa medicinskt verksamma substanser kan det vara kontraindicerat." "Lasalocid A natrium får inte blandas med andra koccidiostatika."

8. Märkningskrav för ekologiskt producerat foder

Märkningen av ekologiskt foder bestäms enligt mängden ekologisk råvara i fodret. Det finns två olika märkningsätt. På etiketten för foder som producerats av en foderföretagare som hör till kontrollsystemet för ekologiskt producerat foder ingår märkningen "**Ekologiskt producerat**", om minst 95 % av torrsubstanshalten av fodrets ingredienser av jordbruksursprung är ekologiskt producerad. Högst 5 % av torrsubstansen i ekologiskt foder får bestå av ämnen som nämns i förordning (EU) nr 889/2008 artikel 22 eller bilaga V. På etiketten ska finnas Eviras kodnummer för ekologisk kontroll FI-EKO-201.

Följande hänvisning till ekologisk produktion: "**Får användas inom ekologisk produktion i enlighet med förordningarna (EG) nr 834/2007 och (EG) nr 889/2008**" används i följande fall:

1. Fodertillverkaren hör till kontrollsystemet för ekologiskt producerat foder, men andelen ekologiska råvaror i fodret är mindre än 95 % av torrsubstansen. Till fodrets etikett fogas i detta fall Eviras kodnummer för ekologisk kontroll FI-EKO-201 och de ekologiska råvarorna i fodret får räknas in i procenten för ekologiskt foder på en ekologisk husdjursgård.

2. Fodertillverkaren hör inte till kontrollsystemet för ekologiskt producerat foder och då får Eviras kodnummer för ekologisk kontroll FI-EKO-201 inte användas på etiketten. I detta fall räknas fodret in i procenten för konventionellt foder på gården.

Andra än ovan nämnda hänvisningar till ekologisk produktion får inte finnas på foder.

http://www.evira.fi/portal/se/om+evira/sakenheter/ekologisk_produktion/djur/foder/produktionsdjursfoder/

9. Märkningskrav för genetiskt modifierat foder

Den genetiskt modifierade beståndsdel i foder märks genom att inom parentes genast efter den aktuella beståndsdelens foga antingen texten ”**genetiskt modifierad/modifierat (beståndsdelens namn)**” eller texten ”**framställd/framställt av genetiskt modifierad/modifierat (beståndsdelens namn)**”, exempelvis rapskaka (*genetiskt modifierat rapsfrö*) eller sojakross (*framställt av genetiskt modifierad sojaböna*). Ett alternativ till märkningen ovan är att märka beståndsdelens på motsvarande sätt med en fotnot med samma teckenstorlek som den övriga förteckningen över beståndsdelar.

Enligt förordning (EG) nr 1829/2003 ska uppgifter om användningen av genetiskt modifierade organismer eller foderråvaror och fodertillsatser som härrör från sådana finnas angivna på fodrets etikett eller i ett följedokument till foderråvaror i lösvikt. Märkningen är obligatorisk oberoende av om DNA eller protein som härstammar från genetisk modifiering kan spåras i slutprodukten eller inte (t.ex. växtoljor eller majs gluten). Märkningskravet gäller alla foder oavsett om det är fråga om lösvara eller förpackade produkter. Märkning krävs också för genetiskt modifierade bärare i tillsatsämnespreparat eller förblandningar för foder. Förutom på förpackningen ska märkningen också finnas i övriga dokument som medföljer fodret. En ringa förekomst av genetiskt modifierat material i foder i en proportion som inte överstiger 0,9 % av fodret är tillåten utan krav på märkning, under förutsättning att förekomsten är oavsiktligt eller tekniskt oundviklig eller om kontaminationen har skett genom någon annan beståndsdel innehållande genetiskt modifierat material som inte finns i förteckningen över sammansättning. Gränsvärdet 0,9 % gäller enskilda beståndsdelar i slutprodukten och således inte den sammanlagda mängden beståndsdelar.

Individuella beteckningar för genetiskt modifierade organismer

Om ett foder innehåller genetiskt modifierat levande material med reproduktionsförmåga (t.ex. sojaböna eller jäst) ska leverantören specificera vilken genetiskt modifierad organism det gäller genom att uppges dess individuella beteckning.

- Ett skriftligt följedokument ska medfölja produktpartiet till försäljningsstället. Detta dokument ska innehålla information om varuleverantörerna, produktpartierna och innehållet av genetiskt modifierade organismer för säkerställande av spårbarheten.
- Produkter avsedda för konsumenterna ska ha en notering om genetiskt modifierat material på försäljningsförpackningarna.
 - Märkningsuppgifterna på förpackningen och följedokumenterna ska dessutom innehålla orden ”inte för odling”, om det saknas godkännande för det.
 - Företagaren ska förvara följedokumenterna i fem år. Företagaren ska dessutom märka de produktpartier som innehåller genetiskt modifierade beståndsdelar och i fem års tid spara uppgifterna om de kunder till vilka produkter som innehåller dessa beståndsdelar har levererats. Förvaringsskyldigheten gäller inte företagare som inte är egentliga tillverkare eller ompackare i de fall då produkten är förpackad och har de nödvändiga märkningarna och individuella beteckningarna, förutsatt att varupartiets identifikation tydligt har märkts på förpackningen och uppgifterna om varupartier sparas i fem år.
- Den slutliga konsumenten (t.ex. jordbrukaren) är inte skyldig att spara dokumenten.

10. Exempel om märkningar av foder

Påskrifterna på förpackningar, behållare eller åtföljande dokument till foder, inklusive förblandningar av tillsatser, som finns på marknaden i Finland och som direkt eller indirekt är avsedda för slutanvändare ska vara skrivna på åtminstone finska och svenska. På foder som säljs bara i en enspråkig kommun får man ändå använda enspråkiga påskrifter på den berörda kommunens språk. I en tvåspråkig kommun får påskrifterna på foder som förpackats på försäljningsstället samt på foder i lösvikt som fodertillverkaren levererar direkt till slutanvändaren och på foder som en primärproducent av foder levererar till en annan primärproducent av foder skrivas på den aktuella slutanvändarens eget språk, antingen på finska eller på svenska.

Processen för förnyat godkännande av fodertillsatser pågår som bäst. I och med de nya godkännandena kan också tillsatsernas identifieringsnummer förändras. Identifieringsnumren i de exempel som visas här motsvarar situationen vid tiden för avfattandet av handboken (28.2.2013).

Märkningsexemplen i guiden:

- Vegetabilisk foderråvara (a)
 - för naturfåglar
- Animalisk foderråvara, fyra exempel (b):
 - för hundrar
 - för pälsdjur
 - för svin och fjäderfä
 - för sällskapsdjur
- Foderämne; Produkter och biprodukter från fermentationsprocesser (c)
- Helfoder, två exempel (d):
 - för svin
 - för hundrar
- Kompletteringsfoder, åtta exempel (e):
 - för gnagare
 - för kor
 - för nötkreatur (två exempel)
 - för svin, fjäderfä och idisslare
 - för hästar
 - för slaktkycklingar
 - för får
- Kompletteringsfoder, två exempel för sällskapsdjur (f):
 - för hundrar
 - för kaniner
- Kompletteringsfoder för pälsdjur (g)
- Foder för särskilda näringsbehov, två exempel (h):
 - helfoder för katter
 - kompletteringsfoder för mjölkkor
- Fodertillsats, två exempel (i)
 - konserveringsmedel
 - smältbarhetsförbättrande medel
- Förblandning (j)
- Ensilerings tillsatser, två exempel (k)
- Läkemedelsfoder, helfoder för smågrisar (l)

Förklaringar för exemplen:

*) frivillig märkning

***) om numret finns (se text 4.1)

****) om tillverkaren inte är den som ansvarar för märkningen (se text 4.2.2)

*****) mängden skall uppgivas i dietfoder

a. Vegetabilisk foderråvara

AURINGONKUKANSIEMENIÄ / SOLROSRÖN

Rehuaine / Foderämne

Luonnonlintujen talviruokintaan* / För utfodring av naturfåglar*

Eränumero / Partienumret LOT 56

Nettopaino / Nettovikt 25 kg

Merkinnöistä vastaa / Ansvarig för märkningar:
Tuontisiemen Oy, Bulgariankatu 10, Rauma

b. Animalisk foderråvara

SIANKORVIA / GRISÖROR

Rehuaine / Foderämne

Paistettuja siankorvia / Stekta grisöror

Makupala koirille* / Godbitar/smakbitar/läckerbitar för hundar*

Ravintoaineet / Analytiska beståndsdelar:

Raakavalkuainen/Råprotein xx %

Raakarasva/Fettinnehåll xx %

Käytettävä ennen*/Eränumero PP/KK/VV

Användbar före* / Partienumret DD/MM/ÅÅ

tai / eller

Eränumero / Partienumret PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino / Nettovikt 250 g

Valmistaja / Tillverkare:

Koiran Herkku Oy, Koirakuja 5, 01301 Vantaa

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

TEURASSIVUTUOTE / SLAKTBIPRODUKT

Rehuaine / Foderämne

Turkiseläinten ruokintaan käytettävä rehuaine / Foderämne för pälsdjur

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Raakavalkuainen/Råprotein 10 %
Raakarasva/Råolja och råfett 12 %
Kosteus/Fuktighet 70 %

Koostumus / Sammansättning

Maaeläimen osia (naudan ja sian sivutuotteita*)/Delar av landdjur (biprodukter av nöt och svin*)

Lisäaineet / Fodertillsatser*

Muurahaishappo ja/tai E 236 (säilöntäaine)/Myrsyra och/eller E 236 (konserveringsmedel) 1,6 %*

Kaliumsorbaatti ja/tai E 202(säilöntäaine)/Kaliumsorbat och/eller E 202 (konserveringsmedel) 0,05 %*; tai/eller

Säilöntäaineet/Konserveringsmedel 1,65 %*

Käytettävä ennen*/Eränumero PP/KK/VV
Användbar före* / Partinumret DD/MM/ÅÅ
tai/eller

Eränumero / Partinumret PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino / Nettovikt x kg

Valmistaja / Tillverkare: Oy Kinkku Ab, Palvikuja 5, 00100 KOPPI
Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

KALAJAUHO / FISKMJÖL

Rehuaine (sioille ja siipikarjalle*) / Foderämne (för svin och fjäderfä)

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Raakavalkuainen/Råprotein	a %
Raakarasva/Råolja och råfett	b %
Kosteus/Fukthalt	c %

Koostumus / Sammansättning: Kalajauho/Fiskmjöl

Lisäaineet / Tillsatser:

Butyylihydroksitolueeni E 321, teknologinen lisäaine/ Butylhydroksitoluen E 321, tekniskt tillsats

tai / eller

Hapettumisenestoaine / Antioxidationsmedel 0,01 %,

Sisältää kalajauhoa – ei saa syöttää märehitijöille / Innehåller fiskmjöl – får inte användas som foder för idisslare

Käytettävä ennen*/Eränumero PP/KK/VV
Användbar före* / Partinumret DD/MM/ÅÅ
tai/eller

Eränumero / Partinumret PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino / Nettovikt X kg

Valmistaja/Tillverkare: Valtameren saalis Ky, Merenaalto 10, 00100 Saari
Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

Jauheliha / Maletkött

Rehuaine (koirille*) / Foderämne (för hundar*)

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Raakavalkuainen/råprotein 18 %

Raakarasva/råolja och råfett 20 %

Kosteus/fuktighet 60 %

Koostumus / Sammansättning: Sianliha/Griskött

Ainoastaan lemmikkieläinten ruokaa /

Endast som sällskapsdjursfoder

Säilytys/Förvaring: -18 °C*

Käytettävä ennen*/Sista användningsdag*:

6 kk pakkauspäivästä, 6 mån efter förpackningsdag*

Pakkauspäivä */ förpackningsdag* PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Eränumero / Partinumret (kan vara sista användningsdag eller förpackningsdag)

Nettopaino / Nettovikt 500 g

Valmistaja/ Tillverkare: Urhon Murkina Oy, Jännebulevardi 7,00100 Koppi

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret FIP3-XXXXX/2010 **

c. Foderämne; Produkter och biprodukter från fermentationsprocesser

Metanolissa kasvatetun *Methylophilus methylotrophus*-bakteerilla fermentoimalla tuotettu valkuaistuote, rehuaine

Proteinprodukt som erhålls genom fermentation vid odling av *Methylophilus methylotrophus* på metanol, foderråvara.

Rehuaineena käytettävä valkuaistuote sikojen, vasikoiden, siipikarjan ja kalojen ruokintaan/Proteinprodukt som används som foderråvara för svin, kalvar, fjäderfä och fisk

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Raakavalkuainen/ Råprotein 68 %

Tuhka / Råaska 2 %

Raakarasva / Råolja och råfett 2 %

Kosteus / Fukthalt 28 %

Käyttöohje / Bruksanvisning: *

Sikojen, vasikoiden, siipikarjan ja kalojen rehuun.../För foder av svin, kalv, fjäderfä och fisk...

Vältettävä joutumasta hengitysteihin / Undvik inandning

Parasta ennen/Bäst före: PP/KK/VV* / DD/MM/ÅÅ*,

Erätunnus/Referensnumret:12062010A, **Nettopaino/Nettovikt:** 50 kg

Valmistaja/Tillverkare: Fermenti OY, Mikrobiitie 10, 0xxx0 Suoma

Hyväksyntänumero/Godkännandenumret: αFlxxxxxxx **

d. Helfoder

PUTTEPUKS

Täyssrehu siolle / Helfoder för svin

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Raakavalkuainen/Råprotein	%
Raakarasva/Råolja och råfett	%
Raakakuitu/Växttråd	%
Tuhka /Råaska	%
Lysiini/Lysin	%
Metioniini/Metionin	%
Kalsium/Kalcium	g/kg
Natrium/Natrium	g/kg
Fosfori/Fosfor	g/kg
Kupari /Koppar*	y mg/kg (kokonaismäärä Cu/totalmängd Cu)*
A-vitamiini /Vitamin A *	y ky/kg / IU/kg (kokonaismäärä/totalmängd)*
D3-vitamiini/Vitamin D3*	y KY/kg / IU/kg (kokonaismäärä/totalmängd)*
E-vitamiini/Vitamin E*	y IU/kg / ky/kg / IE/kg (kokonaismäärä/totalmängd)*

*Kun E-vitamiinipitoisuus ilmoitetaan pakkausmerkinnöissä, on käytettävä tiettyjä asetuksen mukaisia mittayksiköiden vastaavuuk-
sia: 1 mg all-rac-alfa-tokoferyliasettaattia = 1 IU, 1 mg RRR-alfa-tokoferolia = 1,49 IU, 1 mg RRR-alfa-tokoferyliasettaattia = 1,36
IU. / När halten E-vitamin anges på märkningen ska följande ekvivalenter användas för att ange mängden: 1 mg all-rac-alfa-
tokoferylacetat = 1 IE, 1 mg RRR-alfa-tokoferol = 1,49 IE, 1 mg RRR-alfa-tokoferylacetat = 1,36 IE.*

Koostumus / Sammansättning:

	% *
Kauraa / Havre	40
Ohraa / Korn	39
Rapsi/rypsirouhetta / Raps/rybskross	8,3
Seosmelassia / Melassmix	7
Hera-piimäjä. / Vassle-surmjölkp.	2
Esiseokset/ Premixer	1,2
Ca-Na –fosfaattia / Ca-Na –fosfat	1
Kasviöljy / Växtolja	1
Ruokasuolaa / Koksalt	0,5
	100 %

Lisäaineet / Fodertillsatser

Ravitsemukselliset lisäaineet / Näringstillatser

Kupari (kuparisulfaatti pentahydraatti E 4)/ Koppar (kopparsulfat, pentahydrat E 4)	
	x mg/kg (lisätyn kupariyhdisteen määrä/mängden av tillsatt kopparförening)
	x mg/kg* (lisätyn kuparin määrä alkuaineena/mängden av tillsatt koppar som grundämne)
A-vitamiini, E 672 / Vitamin A, E 672	x ky/kg / IU/kg / IE/kg
D3-vitamiini, E 671 / Vitamin D3, E 671	x ky/kg / IU/kg / IE/kg
E-vitamiini (all-rac-alfa-tokoferyliasettaattia, 3a700)* / Vitamin E (all-rac-alfa-tokoferylacetat, 3a700)*	x mg/kg
(1 mg all-rac-alfa-tokoferyliasettaattia = 1 IU) / (1 mg all-rac-alfa-tokoferylacetat = 1 IE)	

Käyttöohje / Bruksanvisning:

Valmistusajankohta */ Tillverkningsdatum*: PP/KK/VV* / DD/MM/ÅÅ*
Parasta ennen / Bäst före: 19.12.VV / 19.12.ÅÅ

Eränumero / Referensnumret: 190610K03 / eller samma än bäst före
Nettopaino / Nettovikt, kg: 40

Merkinnöistä vastaa / Ansvarig för märkningar: Rehemyynti Oy, PL 004, 01301 Vantaa
Hyväksyntänumero / Godkännandenumret: **

Valmistaja / Tillverkare: Rehutehdas Oy / Foderfabrik Ab
PL 001, 01301 Vantaa / Box 001, 01301 Vanda
tai/eller

Tunnistenumero*** / Identifieringsnumret: ***

URHON MURKINA

Täysrehu koirille / Helfoder för hundar

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Valkuainen/Råprotein	%
Rasvapitoisuus/Fettinnehåll	%
Raakakuitu/Växttråd	%
Hehkutusjännös/Förbrända rester eller oorganiska ämnen	%
Kupari /Koppar*	z mg /kg* (kokonaismäärä/totalmängd)
A-vitamiini /Vitamin A*	z ky/kg / IU/kg / IE/kg* (kokonaismäärä/totalmängd)
E-vitamiini/E-vitamin*	z ky/kg / IU/kg /IE/kg* (kokonaismäärä/totalmängd)

*Kun E-vitamiinipitoisuus ilmoitetaan pakkausmerkinnöissä, on käytettävä tiettyjä asetuksen mukaisia mittayksiköiden vastaavuuk-
sia: 1 mg all-rac-alfa-tokoferyyliasettaattia = 1 IU, 1 mg RRR-alfa-tokoferolia = 1,49 IU, 1 mg RRR-alfa-tokoferyyliasettaattia = 1,36 IU.
/ När halten E-vitamin anges på märkningen ska följande ekvivalenter användas för att ange mängden: 1 mg all-rac-alfa-
tokoferylacetat = 1 IE, 1 mg RRR-alfa-tokoferol = 1,49 IE, 1 mg RRR-alfa-tokoferylacetat = 1,36 IE.*

Koostumus / Sammansättning:

%*

Lihajauho/ Köttmjöl
Riisi / Ris
Kananrasva / Hönsfett
Kivennäisaineita / Mineraler

tai /eller

Koostumus/ Sammansättning

Liha- ja eläinperäiset tuotteet/Kött och animaliska produkter
Vilja/Spanmål
Kivennäisaineita/Mineraler

Lisäaineet / Fodertillsatser:

(lisätty määrä / tillsatt mängd)

Hivenaineyhdisteet/ Föreningar av spårelement

Kupari (kuparisulfaatti pentahydraatti E 4)* / Koppar (kopparsulfat, pentahydrat E 4)*
x mg/kg (lisätyn kupariyhdisteen määrä/mängden av tillsatt kopparförening)
x mg/kg* (lisätyn kuparin määrä alkuaineena*/mängden av tillsatt koppar som grundämne*)

Vitamiinit, provitamiinit ja kemiallisesti tarkkaan määritellyt aineet, joilla on samankaltainen vaikutus
(vitamiinit) / Vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt (vitaminer)

A-vitamiini ja*/tai E 672 / Vitamin A och*/eller E 672 x ky/kg / IU/kg
E-vitamiini (all-rac-alfa-tokoferyyliasettaattia, 3a700)* / Vitamin E (all-rac-alfa-tokoferylacetat, 3a700)* x mg/kg
(1 mg all-rac-alfa-tokoferyyliasettaattia = 1 IU) / (1 mg all-rac-alfa-tokoferylacetat = 1 IE)

tai/eller

kaikki lisäaineet "Ravitsemukselliset lisäaineet" -otsikon alle / Alla tillsatser under rubriken "Näringstillatser"

Käyttöohje / Bruksanvisning: Käyttömäärä riippuu.../Doseringen beror på ...

Parasta ennen / Bäst före: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

tai/eller

Valmistusajankohta */ Tillverkningsdatum*: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ; vähimmäissäilyvyys 6 kk valmistuspäivästä./ garan-
tittid 6 månader efter tillverkningsdatum

Eränumero / Referensnumret: 190810K03 eller /bäst före/tillverkningsdatum*

Nettopaino / Nettovikt, kg: 15

Merkinnöistä vastaa / Ansvarig för märkningar: Urhon Murkina Oy, Jännebulevardi 7, 00100 KOPPI

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

tai/eller

Valmistaja / Tillverkare: Rehutehdas Oy / Foderfabrik Ab, PL 001/Box 001, 01301 Vantaa / 01301 Vanda

tai/eller

Tunnistenumero / Identifieringsnumret:***

e. Kompletteringsfoder

Jyvämix täydennysrehu / Jyvämis kompletteringsfoder

Kaura-, ohra- ja ruisjyvien seos jyrjsijöille / Blandning av havrekorn, kornfrö och rågkorn för gnagare

Koostumus / Sammansättning:

Kauraa, ohraa, ruista / Havre, korn, råg

Parasta ennen/eränumero / Bäst före/referensnumret: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino / Nettovikt

Merkinnöistä vastaa / Ansvarig för märkningar tai/eller

Valmistaja/Tillverkare: Nimi ja osoite/Namn och adress, hyväksyntänumero**/godkännandenumret** / tunnistenumero***/identifiseringsnumret ***

KIVENNÄISREHU / MINERALFODER

Kivennäisrehu tai täydennysrehu lehmille/ Mineralfoder eller kompletteringsfoder för kor

Ravintoaineet / näringsämnen:

Raakavalkuainen/Råprotein	%
Kalsium/Kalcium	g/kg
Fosfori/Fosfor	g/kg
Natrium/Natrium	g/kg
Magnesium/Magnesium	g/kg
A-vitamiini/ Vitamin A*	ky /kg / IU/kg (kokonaismäärä / totalmängd)*
E-vitamiini/vitamin E*	IU /kg / ky/kg / IE/kg (kokonaismäärä / totalmängd)*

Kun E-vitamiinipitoisuus ilmoitetaan pakkausmerkinnöissä, on käytettävä tiettyjä asetuksen mukaisia mittayksiköiden vastaavuuksia: 1 mg all-rac-alfa-tokoferyyliasettaattia = 1 IU, 1 mg RRR-alfa-tokoferolia = 1,49 IU, 1 mg RRR-alfa-tokoferyyliasettaattia = 1,36 IU. / När halten E-vitamin anges på märkningen ska följande ekvivalenter användas för att ange mängden: 1 mg all-rac-alfa-tokoferyylacetat = 1 IE, 1 mg RRR-alfa-tokoferol = 1,49 IE, 1 mg RRR-alfa-tokoferyllacetat = 1,36 IE.

Kupari/Koppar	mg Cu/kg (kokonaismäärä / totalmängd) *
Seleeni/Selen	mg Se/kg (kokonaismäärä / totalmängd) *
Jodi/Jod	mg I/kg (kokonaismäärä / totalmängd) *

Koostumus/ Sammansättning:

	% *
Kalsiumkarbonaatti/Kalciumkarbonat	40 %
Ruokasuola/Koksalt (Natriumkloridi/Natriumklorid)	20 %
Magnesiumoksidi/Magnesiumoxid	17 %
Vinassi/Vinas	16 %
Juurikasleike, kuivattu/Betsnitsel, torkad	3 %

Lisäaineet/Tillsatsämnen per kg:

Vitamiinit, provitamiinit ja kemiallisesti tarkkaan määritellyt aineet, joilla on samankaltainen vaikutus (vitamiinit)/ vitamiiner, provitamiiner och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt (vitamiiner)

A-vitamiini E 672 / Vitamin A E 672,	200 000 ky/IU
E-vitamiini (RRR-alfa-tokoferyyliasettaatti, 3a700)* / Vitamin E (RRR-alfa-tokoferyllacetat, 3a700)*	2 000 mg
(1 mg RRR-alfa-tokoferyyliasettaattia = 1,36 IU) / (1 mg RRR-alfa-tokoferyllacetat = 1,36 IE)	

Hivenaineyhdisteet / Föreningar av spårelement

◦Kupari/koppar (Kuparisulfaatti pentahydraatti E 4/Kopparsulfat, pentahydrat E 4)	500 mg
◦Seleeni/selen (Natriumseleniitti E 8 / Natriumselenit E 8)	20 mg
◦Jodi/jod (Kalsiumjodaatti, vedetön E 2 / Kalciumjodat, vattenfri E 2)	120 mg

[Hivenaineyhdisteiden rehuun lisätyn yhdisteen määrä (pakollinen merkintä). Hivenaineyhdisteiden merkinnöissä voidaan esittää myös lisätyn hivenaineen määrä alkuaineena.]

[Ilmoitetut/ilmoitettavat pitoisuudet ovat pitoisuuksia rehun painosta, jollei toisin ilmoiteta.]

[I fråga om föreningar av spårelement mängden av den tillsatta föreningen i fodret (obligatorisk märkning). Vid märkningar av föreningar av spårelement kan man också uppge mängden tillsatt spårämne i grundämnesform.]

[De halter som uppgetts/ska uppges är halterna av fodrets vikt om inget annat meddelas.]

tai/eller

Kaikki lisäaineet "Ravitsemukselliset lisäaineet" -otsikon alle / Alla tillsatser under rubriken "Näringstillsatser"

Käyttöohje/Bruksanvisning: (Ei lampaille /Får inte användas som foder för får)

Parasta ennen/Bäst före: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Eränumero / Referensnumret:

Nettopaino/nettovikt: 25 kg

Valmistaja/tillverkare: Rehutehdas Oy, PL 001, 01301 Vantaa

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

MANSIKIN TÄYTELÄINEN I (a: bara obligatoriska märkningarna i exemplet)

Rakeinen täydennysrehu nautakarjalle / Pelleterat kompletteringsfoder för nötkreatur

Ravintoaineet / Analytiska beståndsdelar:

Raakavalkuainen/Råprotein	%
Raakarasva/Råolja och råfett	%
Raakakuitu/Växtråd	%
Tuhka /Råaska	%
Kalsium/Kalcium	g/kg
Natrium/Natrium	g/kg
Fosfori/Fosfor	g/kg

Koostumus / Sammansättning:

Kauraa / Havre
Ohraa / Korn
Melassileikettä / Melassnitsel
Rapsi/rypsirouhetta / Raps/rybskross
Seosmelassia / Melassmix
Ohrarehua / Kornfoder
Hera-piimäjä. / Vassle-surmjölkp.
Ca-Na –fosfaattia / Ca-Na –fosfat
Kasviöljyä / Växolja
(Nimeen on lisättävä kasvilaji/
Benämningen ska kompletteras med växtens artnamn)
Ruokasuolaa / Koksalt (Natriumkloridi/Natriumklorid)
Ruokintakalkkia / Utfodringskalk

Lisäaineet / Fodertillsatser:

Hivenaineyhdisteet / Föreningar av spårelement

Kupari (Kuparisulfaatti pentahydraatti E 4) /
Koppar(Kopparsulfat, pentapentahydrat E 4 x mg/kg

[Hivenaineyhdisteiden rehuun lisätty yhdisteen määrä (pakollinen merkintä).

Hivenaineyhdisteiden merkinnöissä voidaan esittää myös lisätyn hivenaineen määrä alkuaineena.]

[I fråga om föreningar av spårelement mängden av den tillsatta föreningen i fodret (obligatorisk märkning). Vid märkningar av föreningar av spårelement kan man också uppge mängden tillsatt spårämne i grundämnesform.]

Vitamiinit, provitamiinit ja kemiallisesti tarkkaan määritellyt aineet, joilla on samankaltainen vaikutus (vitamiinit) /

Vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt (vitaminer)

A-vitamiini E 672 / vitamin A E 672 x KY/kg / IU/kg

Käyttöohje / Bruksanvisning

Parasta ennen / Bäst före: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Eränumero / Referensnumret: 190810K03

Nettopaino / Nettovikt kg 40

Merkinnöistä vastaa / Ansvarig för märkningar: Rehumyynti Oy, PL 004, 01301 Vantaa

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

tai/eller

Valmistaja / Tillverkare: Rehutehdas Oy / Foderfabrik Ab

PL 001, 01301 Vantaa / Box 001, 01301 Vanda

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

Följande varningar skall återfinnas på märkningen och i de åtföljande dokumenten:

För nötkreatur innan idisslingen börjar: Om kopparhalten i fodret är lägre än 20 mg/kg: "Kopparhalten i detta foder kan orsaka kopparbrist hos boskap som betar på betesmarker med höga halter av molybden eller svavel".

För får: Om kopparhalten i fodret är högre än 10 mg/kg: "Kopparhalten i detta foder kan orsaka förgiftning hos vissa fårraser"

MANSIKIN TÄYTELÄINEN II (b: exemplet innehåller också frivilliga märkningar tryckad med fet stil)

Rakeinen täydennysrehu nautakarjalle / Pelleterat kompletteringsfoder för nötkreatur

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Raakavalkuainen/Råprotein	%
Raakarasva/Råolja och råfett	%
Raakakuitu/Växtråd	%
Tuhka /Råaska	%
Kalsium/Kalcium	g/kg
Natrium/Natrium	g/kg
Fosfori/Fosfor	g/kg
Kupari /Koppar	mg/kg (kokonaismäärä Cu/totalmängd Du)
A-vitamiini ky/kg /Vitamin A	IU/kg (kokonaismäärä/totalmängd)
E-vitamiini ky/kg IU/kg/Vitamin E	IE/kg (kokonaismäärä/totalmängd)

Kun E-vitamiinipitoisuus ilmoitetaan pakkausmerkinnöissä, on käytettävä tietyjä asetuksen mukaisia mittayksiköiden vastaavuuk-sia: 1 mg all-rac-alfa-tokoferyyliasetaatia = 1 IU, 1 mg RRR-alfa-tokoferolia = 1,49 IU, 1 mg RRR-alfa-tokoferyyliasetaatia = 1,36 IU. / När halten E-vitamin anges på märkningen ska följande ekvivalenter användas för att ange mängden: 1 mg all-rac-alfa-tokoferylacetat = 1 IE, 1 mg RRR-alfa-tokoferol = 1,49 IE, 1 mg RRR-alfa-tokoferylacetat = 1,36 IE

Koostumus / Sammansättning:

	(%)*
Kauraa / Havre	33,3
Ohraa / Korn	30,0
Melassileikettä / Melassnitset	12,3
Rapsi/rypsirouhetta / Raps/rybskross	5,9
Seosmelassia / Melassmix	5,0
Ohrarehua / Kornfoder	4,8
Hera-piimäjä. / Vassle-surmjölkp.	3,0
Ca-Na –fosfaattia / Ca-Na –fosfat	2,1
(kalsiumnatriumfosfaatti/kalsiumnatriumfosfat)	
Kasviöljyä / Växtolja	1,8
(Nimeen on lisättävä kasvilaji/Benämningen ska kompletteras med växtens artnamn)	
Ruokasuolaa / Koksalt (Natriumkloridi/Natriumklorid)	1,0
Ruokintakalkkia / Utfodringkalk	0,8

Lisäaineet / Fodertillsatser :

Ravitsemukselliset lisäaineet / Näringstillsetser

Kupari (Kuparisulfaatti pentahydraatti E 4) / Koppar (Kopparsulfat, pentahydrat E 4)	x mg/kg
A-vitamiini E 672 / Vitamin A E 672	x ky/kg / IU/kg
E-vitamiini (all-rac-alfa-tokoferyyliasetaatia) 3a700 / Vitamin E (all-rac-alfa-tokoferylacetat) 3a700	x mg/kg
(1 mg all-rac-alfa-tokoferyyliasetaatia = 1 IU) / (1 mg all-rac-alfa-tokoferylacetat = 1 IE)	

[Hivenaineyhdisteen (kupari) merkinnöissä voidaan esittää myös lisätyn kuparin määrä alkuaineena]

[Vid märkningar av föreningar av spårelement (koppar) kan man också uppge mängden tillsatt spårämne i grundämnesform.]

Käyttöohje / Bruksanvisning: Käyttömäärä riippuu.../Doseringsen beror på ... **Vain nautakarjalle** (Annostusohje siten, että minkään rehun lisäaineen enimmäispitoisuus nautoihin kuuluvan eläinlajin täysrehussa ei ylitä)/ **Endast för nötboskap** (Doseringsanvisningen på så sätt att inte den högsta tillåtna halten av någon som helst fodertillsats i helfoder för en djurart som hör till nötdjuren överskrids)

Parasta ennen / Bäst före: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Valmistusajankohta / Tillverkningsdatum: 19.06.VV / 19.06.ÅÅ

Eränumero / Referensnumret: 190610K03

Nettopaino / Nettovikt, kg: 40

Merkinnöistä vastaa / Ansvarig för märkningar: Rehummynti Oy, PL 004, 01301 Vantaa

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret: **

tai/eller

Valmistaja / Tillverkare: Rehutehdas Oy / Foderfabrik Ab

PL 001, 01301 Vantaa / Box 001, 01301 Vanda

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret**

Följande varningar skall återfinnas på märkningen och i de åtföljande dokumenten:

För nötkreatur innan idisslingen börjar: Om kopparhalten i fodret är lägre än 20 mg/kg: "Kopparhalten i detta foder kan orsaka kopparbrist hos boskap som betar på betesmarker med höga halter av molybden eller svavel".

För får: Om kopparhalten i fodret är högre än 10 mg/kg: "Kopparhalten i detta foder kan orsaka förgiftning hos vissa fårraser"

LISÄ-ELO

**Täydennysrehu kotieläimille (siat, siipikarja, märehitjät) /
Kompletteringsfoder för husdjur (svin, fjäderfä, idisslare)**

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Raakavalkuainen/Råprotein	%*
Raakarasva/Råolja och råfett	%*
Raakakuitu/Växttråd	%*
Tuhka /Råaska	%*
Lysiini/Lysin	%*
Metioniini/Metionin	%*
Natrium/Natrium	%*

Koostumus / Sammansättning:

Vitamiini-hivenaineseos /blandning av vitaminer och spårelement

Lisäaineet / Fodertillsatser: per kg

Vitamiinit, provitamiinit ja kemiallisesti tarkkaan määritellyt aineet, joilla on samankaltainen vaikutus (vitamiinit) / Vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt (vitaminer):

A-vitamiini E 672 Vitamin A, E 672	200 000 ky/IE
D ₃ -vitamiini E 671 / Vitamin D ₃ , E 671	9 000 ky/IE
E-vitamiini (all-rac-alfa-tokoferyliasettaatti, 3a700)* / Vitamin E (all-rac-tokoferylacetat, 3a700)*	2000 mg
(1 mg all-rac-alfa-tokoferyliasettaattia = 1 IU) / (1 mg all-rac-alfa-tokoferylacetat = 1 IE)	

Hivenaineyhdisteet / Föreningar av spårelement

Seleeni (natriumseleniitti) E 8, Selen (natriumselenit) E 8 20 mg

[Hivenaineyhdisteen (seleeni) merkinnöissä voidaan esittää myös lisätyn seleenin määrä alkuaineena (vapaaehtoinen merkintä).]

[I märkningarna av en förening av spårelement (selen) kan också mängden tillsatt selen uppges i grundämnesform (frivillig märkning).]

Aminohapot, niiden suolat ja analogit (aminohapot) / Aminosyror, deras salter och analoger aminosyror*:

DL-metioniini, teknisesti puhdas 3.1.1/DL-metionin, teknisk ren 3.1.1* 1g*

tai/eller

Kaikki lisäaineet "Ravitsemukselliset lisäaineet" -otsikon alle / Alla tillsatser under rubriken "Näringstillsatser"

Käyttöohje / Bruksanvisning: *Annostusohje annetaan tässä kullekin eläinlajille ja -ryhmälle eläinkohtaisesti siten, että minkään rehun lisäaineen enimmäispitoisuus täysrehussa ei ylity./ Doseringsanvisningen för ett individuellt djur enligt djurart och -grupp på så sätt att inte den högsta tillåtna halten av någon som helst fodertillsats i helfoder överskrids.*

Parasta ennen/eränumero / Bäst före/referensnumret: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino / Nettovikt: 10 kg

Valmistaja / Tillverkare: Rehuteko Ky, FI-12345 Marina

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret: αFI22125678**

HEPOHERKKU

Riisilesettä sisältävä täydennysrehu hevosille / Kompletteringsfoder innehållande riskli för hästar

Ravintoaineet / Näringsämnen

Raakavalkuainen / Råprotein	%
Raakakuitu / Växtråd	%
Raakarasva / Råfett	%
Tuhka / Råaska	%
Natrium / Natrium	%

Koostumus / Sammansättning

Riisilese (ruskea) 40 %* / Riskli (brunt) 40 %*
Merileväjauho / Algmjöl
Glukosamiini / Glukosamin
Kondroitinisulfaatti / Kondroitinsulfat

Lisäaineet / Tillsatser*

Vitamiinit, provitamiinit ja kemiallisesti tarkkaan määritellyt aineet, joilla on samankaltainen vaikutus (vitamiinit) / Vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt (vitaminer):

E-vitamiini (RRR-alfa-tokoferoli 3a700)* / Vitamin E (RRR-alfa-tokoferol 3a700)* x mg/kg
(1 mg RRR-alfa-tokoferolia = 1,49 IU / 1 mg RRR-alfa-tokoferol = 1,49 IE)

Aminohapot, niiden suolat ja analogit (aminohapot) / Aminosyror, deras salter och analoger (aminosyror):
DL-metioniini, teknisesti puhdas 3.1.1 / DL-metionin, teknisk ren 3.1.1* x g/kg

Tai/eller

Ravitsemukselliset lisäaineet / Näringstillatser:

E-vitamiini (RRR-alfa-tokoferoli) 3a700*/Vitamin E (RRR-alfa-tokoferol)* x mg/kg
(1 mg RRR-alfa-tokoferolia = 1,49 IU / 1 mg RRR-alfa-tokoferol = 1,49 IE)
DL-metioniini, teknisesti puhdas 3.1.1*/DL-metionin, teknisk ren 3.1.1* x g/kg

Käyttöohje / Bruksanvisning

Parasta ennen / Bäst före PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Eränumero / Referensnummer 123ABC

Nettopaino / Nettovikt

Merkinnöistä vastaa / Ansvarag för märkningar namn och adress, godkännandenumret**
tai/eller

Valmistaja / Tillverkare namn och adress, godkännandenumret **/ identifieringsnumret ***

TIPUREHUPLUS

Täydennysrehu broilereille / Kompletteringsfoder för slaktkycklingar

Ravintoainekoostumus/ Näringsämnen : (kokonaismäärä/totalmängd)

Raakavalkuainen/Råprotein	30 %
Raakarasva/Råolja och råfett	5 %
Raakakuitu/Växträd	4 %
Tuhka /Råaska	10 %
Metioniini/Metionin	1,0 %
Lysiini/Lysin	1,5 %
Kalsium/Kalcium	18 %
Forfori/Fosfor	1,0 %
A-vitamiini/ Vitamin A	40 000 ky/kg iu/kg*
D ₃ -vitamiini/Vitamin D ₃	9 000 ky/iu*
Kupari/Koppar	20 mg Cu*
Seleen/Selen	1 mg Se*
Energia-arvo / Energivärde	13 MJ/kg*

Koostumus / Sammansättning: %*

Soijarouhe (muuntogeeninen)/sojakross (genmodifierad)	43,0 %
Vehnä/vete	36,0 %
Kalajauho/fiskmjöl	5,0 %
Kalsiumfosfaatti/kalciumfosfat	5,0 %
Kalsiumkarbonaatti/kalciumkarbonat	5,0 %
Eläinrasva/djurfett	4,0 %

["Eläinrasva" -nimeen on lisättävä tarvittaessa — eläinlaji ja/tai — eläintuotteen osa ja/tai — käsitelty eläinlaji (esim. sika, märeh-tijä, lintu) ja/tai — sen eläinlajin nimi, jota ei ole käsitelty lajinsisäisen kierrätyskiellon vuoksi (esim. ei sisällä siipikarjaa) ja/tai — käsitelty aines (esim. luu, suuri tai pieni tuhkapitoisuus) ja/tai käsittelymenetelmät (esim. rasvanpoisto, puhdistus)]

[Till namnet "Animaliskt fett" ska vid behov fogas— djurarten och/eller — djurproduktens del och/eller — den bearbetade djurarten (t.ex. svin, idisslare, fågel) och/eller — namnet på den djurart som inte har bearbetats på grund av förbud mot återanvändning inom arten (t.ex. innehåller inte fjäderfä) och/eller — det bearbetade materialet (t.ex. ben, hög eller låg halt av aska) och/eller bearbetningsmetoderna (t.ex. avfettning, rening)]

Natriumkloridi/natriumklorid	2,0 %
------------------------------	-------

Lisäaineet / Tillsatsämnen per kg:

Ravitsemukselliset lisäaineet **tai** vitamiinit, provitamiinit ja kemiallisesti tarkkaan määritellyt aineet, joilla on samankaltainen vaikutus (vitamiinit) / Näringstillsatser **eller** vitamiiner, provitamiiner och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt (vitamiiner)

◦A-vitamiini E 672 / Vitamin A E 672	40 000 ky/IU
◦D ₃ -vitamiini E 671 / Vitamin D ₃ E 671	9 000 ky/IU

Ravitsemukselliset lisäaineet **tai** hivenaineyhdisteet / Näringstillsatser **eller** föreningar av spårelement

◦Kupari (Kuparisulfaatti pentahydraatti) E 4 / Koppar (Kopparsulfat, pentahydrat) E 4,	x mg Cu/kg
◦Seleen (natriumseleniitti) E 8 / Selen (natriumselenit) E 8	x mg Se/kg

Ravitsemukselliset lisäaineet **tai** aminohapot, niiden suolat ja analogit (aminohapot)* / Näringstillsatser **eller** aminosyror, deras salter och analoger (aminosyror)

◦DL-metioniini / DL-metionin, 3.1.1*	5 g
--------------------------------------	-----

Eläintuotantoon vaikuttavat lisäaineet **tai** ruoansulatusta edistävät lisäaineet / Zootekniska tillsatser eller smältbarhetsförbättrande medel

◦6-fytaasi EC 3.1.3.26 4a16 / 6 fytas EC 3.1.3.26 4a16	125 OTU
--	---------

Kokkidiostaatit ja muut lääkkeenkaltaiset aineet **tai** kokkidiostaatit / Koccidiostatika och andra medicinskt verksamma substanser eller koccidiostatika:

◦Salinomysiinatrium 120 g/kg* E 766 / salinomycinnatrium 120 g/kg* E 766	60 mg
--	-------

Käyttöohje/Bruksanvisning:

Käyttö kielletty vähintään kolme päivää ennen teurastusta.

Vaarallista hevoseläimille ja kalkkunoille. Rehu sisältää ionoforin: samanaikainen käyttö eräiden lääkeaineiden (kuten tiamuliinin) kanssa voi aiheuttaa kontraindikaation.

Sisältää kalajauhoa – ei saa syöttää märeh-tijöille.

(Annostusohje siten, että minkään rehun lisäaineen enimmäispitoisuus täysrehussa ei ylitä)

Användning förbjuden minst tre dagar före slakt.

Farlig för hästar och kalkoner. Detta foder innehåller en jonofor: användning tillsammans med vissa medicinskt verksamma substanser (t. ex. tiamulin) kan vara kontraindicerad.

Innehåller fiskmjöl – får inte användas för utfodring av idisslare.

(Ransoneringen så att högsta halten av fodertillsatsen i helfoder inte överstigs)

Parasta ennen / Bäst före: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Eränumero/valm. pv* / Partienumret/Tillverkningsdatum*: 18.3.VV / 18.3.ÅÅ

Nettopaino / Nettovikt: 25 kg

Valmistaja / Tillverkare: Rehutehdas Oy, PL 11, 01301 Vantaa, Hyväksyntänumero / Godkännandenumret :αFI...

LISUKKI

Täydennysrehu lampaille / Kompletteringsfoder för får

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Raakavalkuainen / Råprotein %	
Raakarasva / Råfett	%
Raakakuitu / Växttråd	%
Tuhka / Råaska	%
Natrium / Natrium	%

Koostumus / Sammansättning:

Soijarouhe (valmistettu muuntogeenisestä soijapavusta) / Sojakross (tillverkad av genmodifierade sojabönor)

Lisäaineet / Tillsatser (per kg)

Ravitsemukselliset lisäaineet **tai** vitamiinit, provitamiinit ja kemiallisesti tarkkaan määritellyt aineet, joilla on samankaltainen vaikutus (vitamiinit) / Näringstillsatser **eller** vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt (vitaminer)

A-vitamiini E 672 /Vitamin A E 672	ky / iu
Biotiini / Biotin	mg*

Käyttöohje / Bruksanvisning:

Eränumero/parasta ennen / Partinumret/bäst före PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino / Nettovikt:

Valmistaja / Tillverkare: Nimi ja osoite / Namn och adress

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

f. Kompletteringsfoder för sällskapsdjur

VÄLI X

Täydennysrehu koirille / Kompletteringsfoder för hundar

Koiran makupala / Godbit för hund

Koostumus / Sammansättning

Viljanjyvistä saatavia tuotteita ja sivutuotteita / Produkter och biprodukter av spannmål

Muista kasveista saatavia tuotteita ja sivutuotteita / Produkter och biprodukter av andra växter

Lisäaineet* / Tillsatser*

Väriaineita* / Färgämnen*

Aromiaineiden seos* / Blandning av aromämnen*

Ravintoaineet / Näringsämnen

Valkuainen / Protein %

Rasvapitoisuus / Fettinnehåll %

Raakakuitu / Växttråd %

Hehkutusjäännös / Brända rester %

Nettopaino / Nettovikt x g

Eränumero/Parasta ennen / Partinumret/bäst före PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Valmistaja / Tillverkare: Hampi Oy, 12345 Loikkaa puh.

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

PUPULUX

Rakeistettu rehuseos kaniineille / Pelleterad foderblandning för kaniner

Koostumus / Sammansättning

Kasvikset / Grönsaker

tai/eller

Kuivattua niittyheinää / Torkat ängsgräs

Kuivattuja vadelman lehtiä / Torkade hallonblad

Kuivattua voikukkaa / Torkad maskros

Kuivattua vesikrassia / Torkad vattenkrasse

Lisäaineet* / Tillsatser:*

Väriaine / Färgämne*

Käyttöohje / Bruksanvisning:

Parasta ennen/Eränumero / Bäst före/Partinumret: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino / Nettovikt:

Merkinnöistä vastaa / Ansvarig för märkningar: Kanikaks Oy, 101010 Pupula, Puh.

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

tai/eller

Valmistaja / Tillverkare: Rab Inc., USA *tai/eller* Tunnistenumero / Identifieringsnumret:

g. Kompletteringsfoder för pälsdjur

Furi 100

Täydennysrehu turkiseläimille / Kompletteringsfoder för pälsdjur

Säilytetään kuivassa ja viileässä / Lagras torrt och svalt

Koostumus / Sammansättning

Lihaluu jauho / Köttbenmjöl

Kaurarehujauho / Foderhavremjöl

Kalajauho / Fiskmjöl

Omenamassa, puristettu / Pressad äppelpressmassa

Ravintoaineet / Näringsämnen

Raakavalkuainen / Råprotein 48 %

Raakarasva / Pålja och råfett 15 %

Raakakuitu / Växttråd 38 %

Tuhka / Råaska 21 %

Kosteus / Vattenhalt 9 %

Käyttöohje / Bruksanvisning:

Furi 100:aa käytetään turkiseläinten tuorerahun raaka-aineena 20 - 30 %. / Furo 100 används som råvara till färskt foder för pälsdjur 20 - 30 %

”Sisältää kalajauhoa - ei saa syöttää märehitjölle” / ”Innehåller fiskmjöl - får ej användas som foder till idisslare”

Parasta ennen / Bäst före: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Eränumero/valmistuspäivä / Partinumret/tillverkningsdatum: kuormakirjassa / i fraktbrev

Nettopaino / Nettovikt: kuormakirjassa / i fraktbrev

Valmistaja / Tillverkare:Turkki Oy, 13241 Kettula Hyväksyntänumero / Godkännandenumret

h. Foder för särskilda näringsbehov

KattiWatti

Täysrehu kissoille / Helfoder för katter

Erikoisruokavalio struviittikivien liuottamiseen / Diet för upplösning av struvitsten

Suositellaan eläinlääkärin lausunnon pyytämistä ennen käyttöä / Veterinär bör rådfrågas före användningen

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Valkuainen / Protein	%
Rasvapitoisuus / Fettinnehåll	%
Raakakuitu / Växttråd	%
Hehkutusjäännös / Förbrända rester	%
Kosteus / Vattenhalt	%
Kalsium / Kalcium	g/kg
Fosfori / Fosfor	g/kg
Natrium / Natrium	g/kg
Magnesium /Magnesium	g/kg
Kalium / Kalium	g/kg
Kloridit / Klorider	g/kg
Rikki / Svavel	g/kg
Tauriini / Taurin	g/kg
Virtsaa happamoittavat aineet / Urin försurande ämnen	g/kg

Koostumus / Sammansättning:

Ryhmänimet (liite 2) / Kategorinamnen (bilaga 2) /
tai/eller
Siipikarjasta valmistettu jauho / Mjöl framställt av fjäderfä
Kalaöljy / Fiskolja
Lihajauho Köttmjöl
Maissijauho (tai maissirehujauho) / Majsmjöl (eller fodermaajsmjöl)
Kaliumkloridi / Kaliumklorid
Kalsiumkarbonaatti / Kalciumkarbonat
Natriumtripolyfosfaatti / Natriumtripolyfosfat
Natriumkloridi / Natriumklorid
Magnesiumsulfaatti, vedetön / Magnesiumsulfat, vattenfri

Lisäaineet / Tillsatser:

Ravitsemukselliset lisäaineet / Näringstillsatser:

Tauriini / Taurin mg/kg
B-vitamiinien seos / Blandning av B-vitaminer mg/kg*

Sensoriset lisäaineet / Organoleptiska tillsatser*:

Aromiaineiden seos / Blandning av aromämnen*

Teknologiset lisäaineet / Tekniska tillsatser*:

Guarkumi / Guarkum* E412* mg/kg*

Käyttöohje / Bruksanvisning:

Vettä on oltava jatkuvasti saatavilla. / Djuret bör alltid ha tillgång till dricksvatten.

Eränumero/parasta ennen / Partinumret/Bäst före: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino / Nettovikt: 1 kg

Merkinnoista vastaa / Ansvarig för märkningar: Lemmikkiruoka Oy, 54321 Kissalaakso
Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

Valmistaja / Tillverkare: Citcat Ltd, USA *tai/eller* Tunnistenumero / Identifieringsnumret

LehmäAC

Täydennysrehu lypsylehmille / Kompletteringsfoder för mjölkkor

Erikoisruokavalio poikimisen jälkeen asetonitaudin riskin vähentämiseen / Diet för minskning av risken för acetonemi efter kalvningen

Ravintoaineet / Näringsämnen:

Raakavalkuainen / Råprotein	%
Raakakuitu / Växttråd	%
Raakarasva / Råfett	%
Tuhka / Råaska	%
Kalsium / Kalcium (jos / om ≥ 5 %)	%
Natrium / Natrium	%
Fosfori / Fosfor (jos / om ≥ 2 %)	%
Magnesium / Magnesium	%

Koostumus / Sammansättning:

Propaani-1,2-dioli / Propan-1,2-dioli g /kg****

Lisäaineet / Tillsatser:

Natriumpropionaatti E281 / Natriumpropionat E281	g/kg****
B12-vitamiini / Vitamin B12	mg/kg*
E-vitamiini(RRR-alfa-tokoferoli 3a700) / Vitamin E (RRR-alfa-tokoferol 3a700)	mg/kg*
Niasiini / Niasin	mg/kg*

(Kun E-vitamiinipitoisuus ilmoitetaan pakkausmerkinnöissä, on käytettävä tiettyjä asetuksen mukaisia mittayksiköiden vastaavuuksia: 1 mg RRR-alfa-tokoferolia = 1,49 IU) / (När halten E-vitamin anges på märkningen ska följande ekvivalenter användas för att ange mängden: 1 mg RRR-alfa-tokoferol = 1,49 IE)

Käyttöohje / Bruksanvisning:

Eränumero/parasta ennen / Partienumret/bäst före: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino / Nettovikt:

Valmistaja / Tillverkare: namn och adress

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret:**

i. Fodertillsats

NATRIUMNITRIITTI / NATRIUMNITRIT

Rehun lisäaine/Fodertillsats*

Säilöntäaine natriumnitriitti E 250 / Konserveringsmedel natriumnitrit E 250

Tehoaineen pitoisuus/ Den aktiva substansens koncentration 100 %

Käyttöohje: Säilöntäaine koirien ja kissojen rehuun, jonka kosteuspitoisuus on > 20 %.

Bruksanvisning: Konserveringsmedel för hund- och kattfoder med vattenhalt över 20%

Enimmäispitoisuus: 100 mg/kg täysrehua (12 % kosteus)

Högsta innehåll: 100 mg/kg helfoder (vattenhalt 12 %)

Erän viitenumber/Referensnummer: 120110A1

Valmistuspäivä/Tillverkningsdag: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino /Nettovikt: 1,0 kg

Tiedoista vastuussa olevan yhteystiedot/ Kontaktuppgifterna på den som är ansvarig för uppgifterna: Misse AB, Kupsala 2, 0xxx0 Koikkala

Valmistaja/Tillverkare: Hyväksyntänumero/Godkännandenumret**

ENTTENSYM

Rehun lisäaine/Fodertillsats*

Ruoansulatusta edistävät aineet/Smältbarhetsförbättrande medel
3-fytaasi/3-fytas EC 3.1.3.8 4a1, 2500 RPU/g

Käyttöohje: Lisätään broilereiden rehuun x määrä RPU/kg täysrehua. Rakeistuslämpötila ei saa ylittää x °C. Lisäaineen varastointilämpötila x °C. Käytettävä ennen: Katso pakkauksen pohjasta.

Bruksanvisning: För broilerfoder dosering x RPU/kg helfoder. Temperaturen vid pelletering-
en får ej stiga över x °C. Lagringstemperatur x °C. Skall förbrukas före: Se botten av förpack-
ningen.

Valmistuspäivä* / Tillverkningsdag*: Katso pakkauksen pohjasta / Se botten av förpackning-
en.

Erän viitenumbero / Referensnummer: Katso pakkauksen pohjasta / Se botten av förpackning-
en.

Nettopaino/Nettovikt: 5 kg

¹**Valmistaja/ Tillverkare:** EMO A.S., Ranska/Frankrike
Hyväksyntänumero/ Godkännandenumret: αFRXXXXXXXX

²**Pakkausmerkinnöistä vastuussa oleva / Namn/handelsnamn och adress på den som
är ansvarig för uppgifterna i varudeklarationen:**

Tuominen ky, Portitie1, 0xxx0 Innoo
Hyväksyntänumero/ Godkännandenumret: αFlxxxxxxx

¹ Dessa märkningar, om tillverkaren har presenterat på finska och på svenska på
originalförpackningen. Inte obligatorisk, men rekommenderas för alternativ 2

² Denna märkning, om förmedlaren/ importören har översatt märkningen och/eller
produkten har packats på nytt. Härutöver rekommenderas också märkningen enligt
alternativ 1.

j. Förblandning

ESISEOS Nasu / FÖRBLANDNING Nasu

Vitamiinit, provitamiinit ja kemiallisesti tarkkaan määritellyt aineet, joilla on samankaltainen vaikutus / Vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt:

D-vitamiini (25-hydroksikolekalsiferoli) / Vitamin D (25-hydroxikolekalciferol)	3a670a	x ky/kg / iu/kg
A-vitamiini / Vitamin A	E 672	x ky/kg / iu/kg

Hivenaineyhdisteet / Föreningar av spårelement:

rautasulfaatti, heptahydraatti/järnsulfat, heptahydrat	E 1	x mg/kg
natriumjodidi/natriumjodid	E 2	x mg/kg
mangaanikarbonaatti/mangankarbonat	E 5	x mg/kg

Aminohapot, niiden suolat ja analogit / Aminosyror, deras salter och analoger:
tryptofaani/tryptofan 3.4.1 x g/kg

Stabilointiaineet / Stabiliseringsämnen:

karboksimeetyyliselluloosa/karboximeetylcellulosa	E 466	x mg/kg
---	-------	---------

Aromiaineet / Aromämnen:

aromiaineiden sekoitus/ blandning av aromämnen		x mg/kg
--	--	---------

Kantaja-aine / Bärare:

vehnälese/vetekli		60 %
-------------------	--	------

Käyttöohje / Bruksanvisning:

Rehun lisäaineiden esiseos porsaiden rehuun
Förblandningen av fodertillsatser för smågrisfoder
Annostus / Dosering:

Eränumero / Partinumret: XXX

Valmistuspäivämäärä / Tillverkningsdatum: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Säilyvyystakuun päättymispäivä (joko käytettävä ennen tai parasta ennen):

Hållbarhetstidgaranti (sista användningsdag eller bäst före):

Nettopaino / Nettovikt: XXX kg

Valmistaja/markkinoija / Tillverkare/marknadsförare: Yritys Oy,
kontaktoppgifter (adress/ verksamhetsställe)

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret: αFI1211XXXX

k. Ensileringstillsats

SILAGEHAPPO

Säilörehun lisäaineiden ESISEOS/FÖRBLANDNING av ensileringstillsatser

Säilöntäaineet/Konservierungsmedel	
Muurahaishappo/myrsky (E236)	70 %
Propionihappo/propionsyra (E280)	10 %
Kaliumsorbaatti /kaliumsorbat (E202)	4 %
Ortofosforihappo/ortofosforsyra (E338)	2 %
Väriaineet/Färger:	
Briljantinmusta//briljant svart (E151)	
Vesi/Vatten	14 %

Käyttöohjeet/Bruksanvisningar:

Käyttöä koskevat turvallisuussuositukset / Säkerhetsföreskrifter för användningen:

Erän viitenumero ja valmistuspäivä / Partinumret och tillverkningsdatum: PP/KK/VV / DD/MM/ÅÅ

Nettopaino/-tilavuus / Nettovikt/-volym:

Valmistajan/markkinoijan yhteystiedot / Tillverkarens/marknadsförarens kontaktuppgifter:

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret**

SILAGEPÖPÖ

Säilörehun lisäaineiden ESISEOS/ FÖRBLANDNING av ensileringstillsatser

Säilörehun lisäaineet / Ensileringstillsatser

<i>Lactobacillus plantarum</i> CNCM I-3235 (1k20717)	1 x 10 ⁵ PMY/g	CFU/g
<i>Pediococcus acidilactici</i> CNCM I-3237	1 x 10 ⁶ PMY/g	

Väriaineet / Färger*:

Kantaja-aineet / Bärsbstans:

Käyttöohjeet/bruksanvisningar: (användningsmängd i foder, m.m.)

Käyttöä koskevat turvallisuussuositukset/ Säkerhetsföreskrifter för användningen:

Säilyvyystakuu/garantidatum:

Säilytysohje / Lagringsanvisning*:

Erän viitenumero ja valmistuspäivä / Partinumret och tillverkningsdatum:

Nettopaino / Nettovikt:

Valmistajan / markkinoijan yhteystiedot / Tillverkarens/marknadsförarens kontaktuppgifter:

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret**

I. Läkemedelsfoder

PORSAAN PARAS

LÄÄKEREHU / LÄKEMEDELSDODER

Porsaiden täysrehu / Helfoder för smågrisar

Ravintoaineet / Näringsämnen

Raakavalkuainen/Råprotein	19 %
Raakakuitu/Växttråd	6 %
Raakarasva/Råolja och råfett	3,5 %
Tuhka/Råaska	6,5 %
Lysiini/Lysin	1,2 %
Metioniini/Metionin	0,5 %
Kalsium/Kalsium	0,8 %
Natrium/Natrium	1,4 %
Fosfori/Fosfor	0,8 %

Koostumus / Sammansättning

Ohra / Korn
Vehnälese / Vetekli
Rypsirouhe /rybskross
Melassileike / Melassnitsel

Lisäaineet / Fodertillsatser

Aminohappo / Aminosyra: L-lysiini /L-lysin 3.2.1*	0,5 %
Ruoansulatusta edistävät aineet / Smältbarhetsförbättrande medel 6-fytaasi/6-fytas EC 3.1.3.26 4a18	500 FYT/kg

Lääkeaine / Läkemedel

Tylosiini / Tylosin	0,01 %
---------------------	--------

Käyttöohje: Porsaan Paras lääkerehua syötetään ainoana rehuna 10-25 kiloille porsaille eläinlääkäriin lääkerehumääräyksen mukaisesti. Varoaika on 0 vrk, jos ei lääkerehumääräyksessä toisin mainita. Puhdasta juomavettä on aina oltava saatavilla.

Bruksanvisning: Porsaan Paras läkemedelsfoder ges som enda foder åt smågrisar, som väger 10-25 kg. Karenstiden är 0 dygn, om inte annat står på veterinärreceptet. Grisarna bör ha fri tillgång till rent dricksvatten.

Eränumero / Partienumret: Säkissä / På säcken (kan vara bäst före -datum eller tillverkningsdatum)

Parasta ennen / Bäst före: 4 kuukautta valmistuspäivästä / 4 månader från tillverkningsdagen.

Valmistuspäivä /Tillverkningsdagen: Säkissä / På säcken

Nettopaino / Nettovikt: Säkissä / På säcken

Valmistaja / Tillverkare: Rehutorni OY, 10200 Apumaa puh. 0200119

Hyväksyntänumero / Godkännandenumret: αFI21121111

11. Exempel på påståenden vid marknadsföring av foder

Förbjudna påståenden är bl.a.

Påståenden om organ och immunitet:

- Utvidgar/stärker blodkärlen/blodkropparna
- Stärker nervsystemet/lungorna/hjärtat
- Förbättrar njurfunktionen
- Mot muskel- och ledbesvär
- Bekämpar nedbrytningen av skelettets bindväv
- Förbättrar hovarnas skick/hornämnets kvalitet
- Reparerar hudskador (symptom bl.a. slickande av tassarna)
- Gynnar lymfkärlens funktion
- Förbättrar/höjer motståndskraften

Påståenden om sjukdomar:

- Förhindrar näsblod/inflammationer
- Mot hosta, slemlösande, mot bronchitis
- Förhindrar reumatism
- Lindrar smärta
- Mot muskelkramper
- Förhindrar stelhet, i synnerhet ledsmärtor
- Förebygger uppkomsten av lösa bitar
- Lindrar smärtor vid brunst
- Minskar diarré/uppkastningar; motverkar lös konsistens hos gödsel
- Tar bort svullnad, gynnar urinutsöndringen
- Astma och allergi, eksem
- För sådana med anlag för korsförämning
- Förebygger kolikbenägenhet
- Förebyggande och vård av X; mot olika slag av problem
- Mot parasiter (problem med loppor, endo- och ektoparasiter)

Ej mätbara:

- Högklassigt
- Smakligt, ditt djur älskar det här fodret, gör ditt djur lyckligt/glatt
- Rikligt, mycket, ökat, lätt, utan jämförelseobjekt

Tillåtna påståenden är bl.a.

- Innehåller inte vete
- Innehåller proteiner som behövs för muskelfunktionen
- Innehåller fibrer för att matsmältningskanalen ska fungera normalt
- Innehåller de näringsämnen som djuret dagligen behöver
- Kompletterar basutfodringen för en balanserad näringstillförsel
- Tryggar tillförseln av näring/näringsämnet under dräktighet/ansträngning

Påståenden för vilka det krävs vetenskapligt forskningsmaterial eller som inte ingår i förteckningen över användningsområden för djurfoder för särskilda näringsbehov:

- Minskar stressymptom
- Aktiverar/balanserar hormonverksamheten
- Gynnar/bevarar fruktbarheten
- Skyddar mot matsmältningsstörningar
- Hjälper djuret att förbli friskt
- Effektiviserar näringsupptagningen
- Förbättrar fodrets smältbarhet
- Ökar avkastningen
- Motverkar aptitlöshet och bristtillstånd
- Förstärker ämnesomsättningsfunktionerna
- För frisk päls och hud
- Minskar åldersbetingade olägenheter, motverkar alltför snabb tillväxt
- Innehåller X som stärker den naturliga motståndskraften

Bilaga 1. Obligatoriska märkningsuppgifter enligt foderråvarakategorier.

De obligatoriska märkningsuppgifterna får ersättas av de uppgifter som fastställs i den gemenskapsförteckningen över foderråvaror.

(referens: förordning (EG) nr 767/2009 bilaga V; situation 28.2.2013)

	Foderråvara bestående av	Obligatorisk märkningsuppgift
1.	Foder, inbegripet grovfoder	Råprotein, om > 10 %, Växttråd
2.	Korn av säd	
3.	Produkter och biprodukter av korn av säd	Stärkelse, om > 20 %, Råprotein, om > 10 % Råolja och råfett, om > 5 %, Växttråd
4.	Oljehaltiga frön eller frukter	
5.	Produkter eller biprodukter av oljehaltiga frön eller frukter	Råprotein, om > 10 %, Råolja och råfett, om > 5 % Växttråd
6.	Frön från grönsaker	
7.	Produkter och biprodukter av frön från grönsaker	Råprotein, om > 10 %, Växttråd
8.	Rotknölar och rötter	
9.	Produkter och biprodukter av rotknölar och rötter	Stärkelse, Växttråd Aska olöslig i HCl, om > 3,5 % torrsubstans
10.	Produkter och biprodukter vid bearbetning av sockerbetor	Växttråd, om > 15 % Totalt socker uttryckt i sackaros Aska olöslig i HCl, om > 3,5 % torrsubstans
11.	Produkter och biprodukter vid bearbetning av sockerrör	Växttråd, om > 15 % Totalt socker uttryckt i sackaros
12.	Andra frön och frukter, deras produkter och biprodukter, med undantag för de produkter som nämns i punkterna 2–7	Råprotein, Växttråd Råolja och råfett, om > 10 %
13.	Andra växter, deras produkter och biprodukter, med undantag för de produkter som nämns i punkterna 8–11	Råprotein, om > 10 % Växttråd
14.	Produkter och biprodukter av mjölk	Råprotein, Vattenhalt, om > 5 %, Laktos, om > 10 %
15.	Produkter och biprodukter av landdjur	Råprotein, om > 10 %, Råolja och råfett, om > 5 % Vattenhalt, om > 8 %
16.	Fisk, andra vattendjur, deras produkter och biprodukter	Råprotein, om > 10 %, Råolja och råfett, om > 5 % Vattenhalt, om > 8 %
17.	Mineraler	Kalcium, Natrium, Fosfor Andra relevanta mineraler
18.	Diverse	Råprotein, om > 10 % Växttråd Råolja och råfett, om > 10 % Stärkelse, om > 30 % Totalt socker uttryckt i sackaros, om > 10 % Aska olöslig i HCl, om > 3,5 % torrsubstans

Bilaga 2. Grupp­beteckningar för råvaror som får anges i stället för enskilda råvaror vid märkning av foderblandningar avsedda för sällskapsdjur.

	Grupp­beteckning	Definition
1.	Kött och animaliska produkter	Allt kött från slaktade varmblodiga landdjur, färskt eller konserverat med lämplig metod och alla produkter och biprodukter från beredningen av slaktkroppen eller delar av slaktkroppen från varmblodiga landdjur
2.	Mjöl­k och mjöl­k­produkter	Alla mejeriprodukter, färska eller konserverade med lämplig metod samt biprodukter från beredningen
3.	Ägg och ägg­produkter	Alla ägg­produkter, färska eller konserverade med lämplig metod samt biprodukter från beredningen
4.	Oljor och fetter	Alla animaliska och vegetabiliska oljor och fetter
5.	Jäst	All jäst, med avdödade och torkade jäst­celler
6.	Fisk och fisk­produkter	Hel fisk eller delar av fisk, färsk eller konserverad med lämplig metod samt biprodukter från beredningen
7.	Spannmål	Alla typer av spannmål, i vilken form de än företes, eller produkter som erhålls av stärkelsehaltiga kärn
8.	Grönsaker	Alla typer av grönsaker och baljväxter, färska eller konserverade med lämplig metod
9.	Vegetabiliska biprodukter	Produkter som uppkommer vid behandlingen av särskilt spannmål, grönsaker, baljväxter och frön från oljeväxter
10.	Vegetabiliska protein­extrakt	Alla berikade process­produkter av vegetabiliskt ursprung i vilka råprotein uppgår till minst 50 % av torrs­substansen och vars struktur möjligen har ändrats
11.	Mineraler	Alla oorganiska ämnen som är lämpade som djurfoder
12.	Sock­er	Alla former av socker
13.	Frukt	All slags frukt, färsk eller konserverad med lämplig metod
14.	Nötter	Alla nötkärnor
15.	Frön	Alla typer av frön, i naturligt tillstånd eller grovt krossade
16.	Alger	Alger, färska eller konserverade med lämplig metod
17.	Blötdjur och kräftdjur	Alla typer av blötdjur, kräftdjur och skaldjur, färska eller konserverade med lämplig metod samt biprodukter från beredningen av dessa
18.	Insekter	Alla slag av insekter och deras olika utvecklings­stadier
19.	Bageri­produkter	Alla former av bröd, kakor, kex och pastapro­dukter

Bilaga 3. Märkning av analytiska beståndsdelar i foderblandningar

Analytiska beståndsdelar	Helfoder	Kompletteringsfoder Mineraler	Kompletteringsfoder Andra	
Råprotein Växtråd Råolja och råfett Råaska	Samtliga arter utom andra sällskapsdjur än katter och hundar		Samtliga arter utom andra sällskapsdjur än katter och hundar	
Lysin Metionin	Svin och fjäderfä	Svin och fjäderfä	Svin och fjäderfä	
Kalcium Natrium Fosfor	Alla livsmedelsproduce- rande djur	Kaikki eläimet	≥5 % alltid ≥2 %	Alla livsmedelsproducerande djur
Magnesium		Idisslare	≥0,5 %	Idisslare

Om aminosyror, vitaminer och/eller spårämnen anges under rubriken analytiska beståndsdelar ska deras totala mängd anges.

Om energivärde eller proteinvärde anges ska detta göras enligt EU-metoden om den existerar, eller enligt respektive officiell nationell metod i den medlemsstat där fodret släpps ut på marknaden (se ställe 6 av guiden, www.mtt.fi/rehutaulukot)

Bilaga 4. Tillåtna toleranser för märkning av foderråvaror eller foderblandningar

Toleranserna i denna bilaga är enligt förordningen (EU) nr 939/2010 Med förordningen ändrades bilagan IV till förordning (EG) nr 767/2009 (situation 28.2.2013)

DEL A: Toleranser för analytiska beståndsdelar

1) De toleranser som fastställs i denna del omfattar tekniska och analytiska avvikelser. När analytiska toleranser som omfattar mätosäkerheter och procedurvariationer fastställts på unionsnivå bör de värden som fastställs i punkt 2 anpassas så att endast de tekniska toleranserna omfattas.

2) Om sammansättningen av en foderråvara eller foderblandning visar sig avvika från det angivna värdet för de analytiska beståndsdelar ska följande toleranser gälla:

a) För råolja och råfett, råprotein och råaska:

- i) ± 3 % av den totala vikten eller volymen för halter som deklarerats vara lägst 24 %,
- ii) $\pm 12,5$ % av den deklarerade halten för halter som deklarerats vara lägre än 24 % men inte lägre än 8 %,
- iii) ± 1 % av den totala vikten eller volymen för halter som deklarerats vara lägre än 8 %.

b) För växttråd, socker och stärkelse:

- i) $\pm 3,5$ % av den totala vikten eller volymen för halter som deklarerats vara lägst 20 %,
- ii) $\pm 17,5$ % av den deklarerade halten för halter som deklarerats vara lägre än 20 % men inte lägre än 10 %,
- iii) $\pm 1,7$ % av den totala vikten eller volymen för halter som deklarerats vara lägre än 10 %.

c) För kalcium, aska som inte kan lösas i saltsyra, total fosfor, natrium, kalium och magnesium:

- i) ± 1 % av den totala vikten eller volymen för halter som deklarerats vara lägst 5 %,
- ii) ± 20 % av den deklarerade halten för halter som deklarerats vara lägre än 5 % men inte lägre än 1 %,
- iii) $\pm 0,2$ % av den totala vikten eller volymen för halter som deklarerats vara lägre än 1 %.

d) För vatten:

- i) ± 8 % av den deklarerade halten för halter som deklarerats vara lägst 12,5 %,
- ii) ± 1 % av den totala vikten eller volymen för halter som deklarerats vara lägre än 12,5 % men inte lägre än 5 %,
- iii) ± 20 % av den deklarerade halten för halter som deklarerats vara lägre än 5 % men inte lägre än 2 %,
- iv) $\pm 0,4$ % av den totala vikten eller volymen för halter som deklarerats vara lägre än 2 %.

e) När det gäller energivärde och proteinvärde, där ingen tolerans har fastställts i enlighet med någon EU-metod eller officiell nationell metod i den medlemsstat där fodret har släppts ut på marknaden, ska följande toleranser gälla: för energivärdet 5 % och för proteinvärdet 10 %.

3) Genom undantag från punkt 2 a när det gäller råolja och råfett och råprotein i sällskapsdjursfoder, ska, om den deklarerade halten är lägre än 16 %, den tillåtna avvikelserna vara ± 2 % av den totala vikten eller volymen.

4) Genom undantag från punkt 2 får den tillåtna avvikelserna uppåt från den halt som deklarerats för råolja och råfett, socker, stärkelse, kalcium, natrium, kalium, magnesium, energivärde och proteinvärde vara upp till två gånger den tolerans som fastställts i punkterna 2 och 3.

5) Genom undantag från punkt 2 ska toleranserna bara gälla uppåt för aska som inte kan lösas i saltsyra och för vatten, och inga begränsningar ska fastställas nedåt.

DEL B: Toleranser för fodertillsatser

3) Poikkeama ilmoitetusta pitoisuudesta saa olla enintään kolme kertaa suurempi kuin 1 kohdassa tarkoitettu sallittu poikkeama, kunhan 2 kohdassa tarkoitettua sallittua enimmäispitoisuutta ei ylitetä. Jos kuitenkin mikro-organismien ryhmään kuuluvien rehun lisäaineiden enimmäispitoisuus on vahvistettu kyseistä rehun lisäainetta koskevassa hyväksymissäädöksessä, siinä vahvistettua enimmäispitoisuutta pidetään suurimpana sallittuna pitoisuutena.”

1) De toleranser som fastställs i denna del omfattar bara tekniska avvikelser. De ska tillämpas på de fodertillsatser som tas upp i förteckningen över fodertillsatser och i förteckningen över analytiska beståndsdelar.

För fodertillsatser som tas upp som analytiska beståndsdelar ska toleranserna gälla den totala mängd som på märkningen anges som den mängd som garanteras när garantitiden för fodret löper ut.

Om halten av en fodertillsats i en foderråvara eller foderblandning konstateras ligga under den deklarerade halten ska följande toleranser gälla ⁽¹⁾:

- a) 10 % av den deklarerade halten om den är lägst 1 000 enheter.
- b) 100 enheter om den deklarerade halten är lägre än 1 000 enheter, men inte lägre än 500 enheter.
- c) 20 % av den deklarerade halten om den är lägre än 500 enheter, men inte lägre än 1 enhet.
- d) 0,2 enheter om den deklarerade halten är lägre än 1 enhet, men inte lägre än 0,5 enheter.
- e) 40 % av den deklarerade halten om den är lägre än 0,5 enheter.

2) Om en lägsta och/eller högsta halt av en fodertillsats fastställs i rättsakten om godkännande av den fodertillsatsen ska den tekniska tolerans som fastställs i punkt 1, i förekommande fall, bara gälla över den lägsta halten eller under den högsta halten.

3) Så länge den fastställda högsta halten av en tillsats som avses i punkt 2 inte överskrids får avvikelserna över den deklarerade halten vara tre gånger den tolerans som fastställs i punkt 1. Om det för en fodertillsats som tillhör gruppen mikroorganismer har fastställts en högsta halt i rättsakten om godkännande av den fodertillsatsen får den högsta halten dock inte överstiga det högsta tillåtna värdet”

⁽¹⁾ Med 1 enhet i denna punkt avses 1 mg, 1 000 IU, 1×10^9 CFU eller 100 enzymaktivitetseenheter för respektive fodertillsats per kg foder.

Bilaga 5. Förteckning över avsedda användningsområden i dietfoder
(10.2.2015)

Särskilt näringsbehov	Viktigaste näringsegenskaper	Djurart eller -kategori	Uppgifter i märkningen	Rekommenderad användningstid	Andra bestämmelser
1	2	3	4	5	6
Understödjande av njurfunktionen vid kronisk njurinsufficiens (1)	Låg fosforhalt och begränsad halt av protein men av hög kvalitet eller Minskad upptagning av fosfor genom tillförsel av lantankarbonat-oktahydrat	Hundar och katter Fullvuxna katter	- Proteinkälla (-källor) - Kalcium - Fosfor - Kalium - Natrium - Halt av essentiella fettsyror (om de är tillsatta)	Inledningsvis i upp till 6 månader (2)	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning eller före en förlängning av användningstiden" I bruksanvisningen anges: "Djuret bör alltid ha tillgång till dricksvatten."
Upplösning av struvitsten (3)	Urinförsurande egenskaper, låg magnesiumhalt och begränsad halt av protein men av hög kvalitet Urinförsurande egenskaper och låg magnesiumhalt	Hundar Katter	- Proteinkälla (-källor) - Kalcium - Fosfor - Natrium - Magnesium - Kalium - Klorider - Svavel - Urinförsurande ämnen	5 till 12 veckor	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning." I bruksanvisningen anges: "Djuret bör alltid ha tillgång till dricksvatten."
Minskning av risken för att det bildas ny struvitsten (3)	Urinförsurande egenskaper och måttlig magnesiumhalt	Hundar och katter	- Kalcium - Fosfor - Natrium - Magnesium - Kalium - Klorider - Svavel - Urinförsurande ämnen	I upp till 6 månader	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning."

Minskad ureatstenbildning	Låg purinhalt och låg halt av protein men av hög kvalitet	Hundar och katter	Proteinkälla (-källor)	I upp till 6 månader, men livslång användning vid fall av irreversibel urinsyreämnesomsättningen	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning."
Minskad oxalatstenbildning	Låg kalciumhalt, låg halt av vitamin D, samt ämnen som gör urinen alkalisk	Hundar och katter	- Fosfor - Kalcium - Natrium - Magnesium - Kalium - Klorider - Svavel - Total halt vitamin D - Hydroxyprolin - Ämnen som gör urinen alkalisk	I upp till 6 månader	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning."
Minskad cystinstenbildning	Låg proteinhalt, måttlig halt av svavelhaltiga aminosyror, samt ämnen som gör urinen alkalisk	Hundar och katter	- Total halt svavelhaltiga aminosyror - Natrium - Kalium - Klorider - Svavel - Ämnen som gör urinen alkalisk	Inledningsvis upp till 1 år	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning eller före en förelängning av användningstiden."
Minskad intolerans för ingredienser och näringsämnen (4)	- Utvalda proteinkällor (-källa) och/eller - Utvalda kolhydratkällor (-källa)	Hundar och katter	- Proteinkällor - Halt av essentiella fettsyror (om de är tillsatta) - Kolhydratkällor - Halt av essentiella fettsyror (om de är tillsatta)	3 till 8 veckor. Om tecknen på intolerans försvinner, kan detta foder användas utan tidsbegränsning	—
Minskning av akuta absorptionsstörningar i tarmsystemet	Ökad elektrolythalt och lättsmälta ingredienser	Hundar och katter	- Lättsmälta ingredienser inklusive deras eventuella behandling - Natrium - Kalium - Källor till slemmiga ämnen (om de är tillsatta)	1 till 2 veckor	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Under perioder med akut diarré och under efterföljande rekonvalescen." "Veterinär bör rådfrågas före användning"
Motverkande av dåliga matsmältning (5)	Lättsmälta ingredienser och låg fetthalt	Hundar och katter	Lättsmälta ingredienser inklusive deras eventuella behandling	3 till 12 veckor, men livslång användning vid fall av kronisk pankreatisk insufficiens	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning"

Understödjande av hjärt funktionen vid kronisk hjärtinsufficiens	Begränsad natriumhalt: lägre än 2,6 g/kg helfoder med en vattenhalt på 12 %, för sällskapsdjur	Hundar och katter	- Natrium - Kalium - Magnesium	Inledningsvis i upp till 6 månader	— Fodret ska släppas ut på marknaden som helfoder. — På märkningen anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning och före en förlängning av användningstiden."
Reglering av glukostillförseln (<i>Diabetes mellitus</i>)	Låg halt kolhydrater som snabbt ombildas till glukos	Hundar och katter	- Kolhydratkälla (-källor) - Eventuell behandling av kolhydrater - Stärkelse - Total halt socker - Fruktos (om det är tillsatta) - Halt av essentiella fettsyror (om de är tillsatta) - Källa (källor) till fettsyror med kort och medellång kedja av kolatomer (om de är tillsatta)	Inledningsvis i upp till 6 månader	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning eller före en förelängning av användningstiden."
Understödjande av leverfunktionen vid kronisk leverinsufficiens	- Protein av hög kvalitet, måttlig proteinhalt, låg fetthalt, hög halt av essentiella fettsyror och hög halt av lättsmälta kolhydrater	Hundar	- Proteinkälla (-källor) - Halt av essentiella fettsyror - Lättsmälta kolhydrater inklusive deras eventuella behandling - Natrium - Total kopparhalt	Inledningsvis 6 månader	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning eller före en förelängning av användningstiden." I bruksanvisningen anges: "Djuret bör alltid ha tillgång till dricksvatten."
	- Protein av hög kvalitet, måttlig proteinhalt, måttlig fetthalt och hög halt av essentiella fettsyror	Katter	- Proteinkälla (-källor) - Halt av essentiella fettsyror - Natrium - Total kopparhalt	Inledningsvis 6 månader	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning eller före en förelängning av användningstiden." I bruksanvisningen anges: "Djuret bör alltid ha tillgång till dricksvatten."
Reglering av fettomsättning i fall (lipidomsättningen i händelse) av hyperlipidemi	Låg fetthalt och hög halt av essentiella fettsyror	Hundar och katter	- Halt av essentiella fettsyror - Halt av n-3fettsyror (om de är tillsatta)	Inledningsvis i upp till 2 månader	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning eller före en förelängning av användningstiden."

Minskning av jodhalter i foder i fall av hypertyreos	Begränsad halt av jod: högst 0,26 mg/kg helfoder för foder till sällskapsdjur med en vattenhalt på 12 %	Katter	Total jodhalt	Inledningsvis i upp till 3 månader	— Fodret ska släppas ut på marknaden som helfoder. — På märkningen anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning och före en förlängning av användningstiden."
Minskad ansamling (Minskning) av koppar i levern	Begränsad kopparhalt: högst 8,8 mg/kg helfoder med en vattenhalt på 12 %, för sällskapsdjur	Hundar	Totalt kopparhalt	Inledningsvis i upp till 6 månader	— Fodret ska släppas ut på marknaden som helfoder. — På märkningen anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning och före en förlängning av användningstiden."
Minskning av övervikt	Lågt energiinnehåll	Hundar och katter	Energivärde	Till dess målvikten är nådd	I deklarationen skall anges rekommenderat dagligt intag
Näringsmässig återhämtning, konvalescens (6)	Högt energiinnehåll, hög koncentration av viktiga näringsämnen och lättsmälta ingredienser	Hundar och katter	- Lättsmälta ingredienser inklusive deras eventuella behandling - Energivärde - Halt av n-3- och n-6-fettsyror (om sådana är tillsatta)	Till dess återhämtning har skett	I de fall när det anges att foder ges via intubering skall följande framgå av märkningen: "Tillförelse/administrering under veterinärt överinseende."
	<u>Enterococcus faecium DSM 10663/NCIMB 10415 (E1707)</u> Kompletteringsfodret får innehålla fodertillsatser i den funktionella gruppen medel som stabiliserar tarmfloran i koncentrationer högre än 100 gånger den relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder.	Hundar och katter	Namn och mängd tillsatt medel som stabiliserar tarmfloran	10-15 dagar	— I fodrets bruksanvisning ska det framgå att den lagfasta högsta tillåtna halten av medel som stabiliserar tarmfloran ska följas. — På märkningen anges: Veterinär bör rådfrågas före användning eller före en förlängning av utfodringsperioden
Understödjande av hudfunktionen vid dermatos och hårfall	Hög halt av essentiella fettsyror	Hundar och katter	Halt av essentiella fettsyror	I upp till 2 månader	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användning."
Understödjande av ämnesomsättningen i lederna vid artros	<u>Hundar:</u> Torrsubstanshalt av totala omega-3-fettsyror på minst 3,3 % och av eikosapentaensyra (EPA) på minst 0,38 %. Tillräcklig halt av vitamin E. <u>Katter:</u> Torrsubstanshalt av totala omega-3-fettsyror på minst 1,2 % och av dokosa-hexaensyra (DHA) på minst 0,28 %. Ökade halter av metionin och mangan. Tillräcklig halt av vitamin E.	Hundar och katter	Hundar: -Total halt omega-3-fettsyror -Total halt EPA -Total halt vitamin E Katter: -Total halt omega-3-fettsyror -Total halt DHA -Total halt metionin -Total halt mangan -Total halt vitamin E	Inledningsvis i upp till 3 månader	Veterinär bör rådfrågas före användning eller före en förlängning av användningstiden."

Minskning av risken för mjölkfeber	- Låg kalciumhalt	Mjölkkor	- Kalcium - Fosfor - Magnesium	1-4 veckor före kalvning	I bruksanvisningen anges: "Upphör med utfordringen efter kalvning.."
	och/eller - Låg katjon/anjonkvot		- Kalcium - Fosfor - Natrium - Kalium - Klorider - Svavel	1-4 veckor före kalvning	I bruksanvisningen anges: "Upphör med utfordringen efter kalvning.."
	eller Hög zeolitnivå (syntetiskt natriumaluminiumsilikat)		Innehåll av syntetiskt natriumaluminiumsilikat	2 veckor före kalvning	I bruksanvisningen anges: "Mängden foder ska begränsas så att det dagliga intaget av natriumaluminiumsilikat inte överstiger 500 gram per djur" "Upphör med utfordringen efter kalvning"
	eller Hög kalciumhalt i form av kalciumsalter med hög tillgänglighet		Totala uppgifter om kalciumhalt, källor och respektive kalciummängd	Börja vid första tecken på kalvning till två dagar efter kalvning	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: - bruksanvisning, dvs. antalet användningsgångar och tidpunkt före och efter kalvning - teksten "Det rekommenderas att en näringsexpert rådföras före användning"
Minskning av risken för ketos (7), (8)	Ingredienser som tillför energi i form av glukogen	Mjölkkor och tackor	- Ingredienser som tillför energi i form av glukogen - Propan-1,2-diol (om det är tillsatt som förstadium till glukos) - Glycerol (om det är tillsatt som förstadium till glukos)	3-6 veckor efter kalvning (9) De sista veckorna före och de första 3 veckorna efter lamning (10)	
Minskning av risken för hypomagnesemi	Hög magnesiumhalt, lättillgängliga kolhydrater, måttlig proteinhalt och låg kaliumhalt	Idisslare	- Stärkelse - Total halt av socker - Magnesium - Natrium - Kalium	3-10 veckor under perioder då gräset växer snabbt	Bruksanvisningen skall innehålla upplysningar om sammansättningen av en dags behov vad gäller fibrer och lättillgängliga energikällor. När det gäller foder till får, anges på förpackningen, behållaren eller etiketten: "Särskilt för diande får."
Minskning av risken för acidosis	Låg halt av lätt jäsbara kolhydrater och hög buffertkapacitet	Idisslare	- Stärkelse - Total halt av socker	Högst 2 månader (11)	Bruksanvisningen skall innehålla upplysningar om sammansättningen av en dags behov vad gäller fibrer och lätt jäsbara kolhydratkällor

					<p>När det gäller foder till mjölkkor, anges på förpackningen, behållaren eller etiketten: "Särskilt för högvastande kor."</p> <p>När det gäller foder till gödboskap, anges på förpackningen, behållaren eller etiketten: "Särskilt för intensivt uppfödd boskap..." (12)</p>
<p>Långsiktig försörjning av betande djur med spårelement och/eller vitaminer</p>	<p>Höga halter av — spårelement och/eller — vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartade effekter. Kompletteringsfodret får innehålla fodertillsatser i koncentrationer högre än 100 gånger den relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder.</p>	<p>Idisslare med fungerande våm</p>	<p>— Namn och total mängd för vart och ett av de tillsatta spårelementen, vitaminerna, provitaminerna och kemiskt väldefinierade ämnen med likartade effekter — Daglig mängd som frisätts av varje spårelement och/eller vitamin om en bolus används. — Längsta period för kontinuerlig frisättning av spårelementet eller vitaminen om en bolus används.</p>	<p>Upp till 12 månader</p>	<p>— Tillförsel i form av bolus är tillåten. En bolus får innehålla upp till 20 % järn i en inert, icke-biotillgänglig form, för att öka dess densitet — På fodrets märkning anges: ' — Samtidig tillförsel av tillsatser med en högsta tillåtna halt från andra källor än sådana som ingår i en bolus ska i förekommande fall undvikas. — Före användning rekommenderas att en veterinär eller näringsexpert rådfrågas om 1. balansen av spårelement i den dagliga foderransonen, 2. besättningens status i fråga om spårelement — Bolusen innehåller x % inert järn för ökad densitet, i förekommande fall.'</p>
<p>Ersättning av otillräcklig järntillgänglighet efter födseln</p>	<p>Höga halter av järnföreningar som godkänts i den funktionella gruppen föreningar av spårelement i kategorin näringstillsatser av det slag som avses i bilaga I till förordning (EG) nr 1831/2003. Kompletteringsfodret får innehålla järn i en koncentration högre än 100 gånger den relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder</p>	<p>Diande smågrisar och kalvar</p>	<p>Total järnhalt</p>	<p>Efter födsel i upp till 3 veckor</p>	<p>I fodrets bruksanvisning ska det framgå att den lagfästa högsta tillåtna halten av järn i helfoder ska följas.</p>
<p>Stödja regenerering av hovar, fötter och hud</p>	<p>Hög zinkhalt. Kompletteringsfodret får innehålla zink i en koncentration högre än 100 gånger den</p>	<p>Hästar, idisslare och grisar</p>	<p>Total halt -zink -metionin</p>	<p>Upp till 8 veckor</p>	<p>I fodrets bruksanvisning ska det framgå att den lagfästa högsta tillåtna halten av zink i helfoder ska följas</p>

<p>Stödja förberedelserna för brunst och fortplantning</p>	<p>relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder.</p> <p>— Hög halt av selen och en lägsta halt av vitamin E/kg helfoder med en vattenhalt på 12 % för grisar på 53 mg, kaniner på 35 mg, för hundar, katter och minkar på 88 mg, en lägsta halt av vitamin E per djur och dag för får på 100 mg, nötkreatur på 300 mg, hästar på 1 100 mg eller</p> <p>— höga halter av vitamin A och/eller vitamin D och/eller en lägsta halt av beta-karoten på 300 mg per djur och dag.</p> <p>Kompletteringsfodret får innehålla selen, vitamin A och D i en koncentration högre än 100 gånger den relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder</p>	<p>Däggdjur</p>	<p>Namn och total mängd för varje tillsatt spårelement och vitamin</p>	<p>— Kor: 2 veckor före utgången av dräktigheten fram till nästa dräktighet bekräftas.</p> <p>— Suggor: 7 dagar före till 3 dagar efter födseln och 7 dagar före till 3 dagar efter parning.</p> <p>— Andra honor av däggdjur: från utgången av dräktigheten fram till nästa dräktighet bekräftas.</p> <p>— Hannar: under fortplantningsperioder</p>	<p>— I fodrets bruksanvisning ska det framgå att de lagfästa högsta tillåtna halterna i helfoder ska följas.</p> <p>— På fodrets märkning anges: Anvisning om de förhållanden vid vilka fodret är användbart</p>
	<p>— Hög halt av vitamin A och/eller vitamin D eller — höga halter av selen och/eller zink och/eller en lägsta halt av vitamin E på 44 mg/kg helfoder med en vattenhalt på 12 %.</p> <p>Kompletteringsfodret får innehålla selen, zink, vitamin A och D i en koncentration högre än 100 gånger den relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder.</p>	<p>Fåglar</p>	<p>Namn och total mängd för vart och ett av de tillsatta spårelementen och vitaminerna</p>	<p>— För honor: under brunst</p> <p>— För hannar: under fortplantningsperioder</p>	
<p>Stabilisering av vätske- och elektrolytbalansen för att stödja den fysiologiska matsmältningen</p>	<p>— Övervägande elektrolyter: natrium, kalium och klorider</p> <p>— Buffertkapacitet(*): minst 60 mmol per liter färdigblandad dryck för utfodring</p> <p>— Lättsmälta kolhydrater</p>	<p>Kalvar Grisar Lamm Killingar Föl</p>	<p>— Natrium</p> <p>— Kalium</p> <p>— Klorider</p> <p>— Kolhydratkällor</p> <p>— Bikarbonater och/eller citrater (om de är tillsatta)</p>	<p>1-7 dagar</p>	<p>— Rekommenderat intervall för elektrolyter per liter färdigblandad dryck för utfodring: Natrium: 1,7–3,5 g Kalium: 0,4–2,0 g Klorider: 1–2,8 g</p> <p>— På märkningen anges: 1. 'Om det finns risk för, under perioder av eller rekonvalescens från matsmältningsrubbingar (diarré).' 2. 'Veterinär bör råd-</p>

					frågas före användning och före en förlängning av användningstiden.' — Följande ska anges i bruksanvisningen: 1. Vid behov rekommenderat intag av den färdigblandade drycken och av mjölk. 2. Om halten bikarbonater och/eller citrater är över 40 mmol per liter färdigblandad dryck för utfodring: 'Samtidig utfodring med mjölk bör undvikas för djur med löpmage.'
Minskning av risken för stenar i urinblåsan	Låg halt av fosfor, magnesium och urinförsurande ämnen	Idisslare	- Kalcium - Fosfor - Natrium - Magnesium - Kalium - Klorider - Svavel - Urinsörsurande ämnen	Upp till 6 veckor	På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Särskilt för intensivt uppfödd boskap." "Djuret bör alltid ha tillgång till dricksvatten."
Minskning av stressreaktioner	- Hög magnesiumhalt och/eller - Lättsmälta ingredienser	Grisar	Magnesium - Lättsmälta ingredienser inklusive deras eventuella behandling - Halt av n-3-fettsyror (om de är tillsatta)	1-7 dagar	I bruksanvisningen skall finnas upplysningar om i vilka situationer detta foder används.
Stabilisering av den fysiologiska matsmältningen	- Låg buffertkapacitet och lättsmälta ingredienser - Lättsmälta ingredienser	Smågrisar	- Lättsmälta ingredienser inklusive deras eventuella behandling - Buffertkapacitet - Källa (källor) till kärksammandragande ämnen (om de är tillsatta) - Källa (källor) till slemmiga ämnen (om de är tillsatta)	2-4 veckor	Ange på märkningen: "Om det finns risk för, under perioder av eller rekonvalescens från matsmältningsrubbingar (diarré)"
	Fodertillsatser i den funktionella gruppen 'medel som stabiliserar tarmfloran' i kategorin 'zootekniska tillsatser' av det slag som avses i bilaga I till förordning (EG) nr 1831/2003 eller, i avvaktan på	Djurarter för vilka medlet som stabiliserar tarmfloran är tillåtet eller mikroorganismen är tillåten	Namn och mängd tillsatt medel som stabiliserar tarmfloran eller mikroorganism	Upp till 4 veckor	— På fodrets märkning anges: 1. 'Om det finns risk för, under perioder av eller rekonvalescens från matsmältningsrubbingar.' 2. I tillämpliga fall: 'Fodret innehåller ett medel som stabilise-

	det förfarande för förlängning av godkännande som avses i artikel 10 i förordning (EG) nr 1831/2003, fodertillsatser i gruppen 'mikroorganismer'. Kompletteringsfodret får innehålla fodertillsatser i den funktionella gruppen 'medel som stabiliserar tarmfloran' eller i gruppen 'mikroorganismer' i koncentrationer högre än 100 gånger den relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder				rar tarmfloran eller en mikroorganism i en koncentration högre än 100 gånger den högsta tillåtna halten i helfoder.' — I fodrets bruksanvisning ska det framgå att den lagfasta högsta tillåtna halten av medel som stabiliserar tarmfloran eller mikroorganismen i helfoder ska följas.
Minskning av risken för förstopping	Ingredienser som stimulerar passagen genom tarmarna	Suggor	Ingredienser som stimulerar passagen genom tarmarna	10-14 dagar före och 10-14 efter grisningen	—
Minskning av risken för fettleversyndrom	Låg energiinnehåll och hög andel omsättbar energi från lipider med hög halt av fleromättade fettsyror	Värphöns	- Energivärde (beräknat enligt EU-metod) - Procentandel omsättbar energi från lipider - Halt av fleromättade fettsyror	Upp till 12 veckor	—
Motverkande av malabsorption	Låg halt av mättade fettsyror och hög halt av fettlösliga vitaminer	Fjäderfå, utom gäss och duvor	- Procentandel mättade fettsyror av den totala halten fettsyror - Total halt vitamin A - Total halt vitamin D - Total halt vitamin E - Total halt vitamin E	Under de 2 första veckorna efter kläckningen	—
Motverkande av kroniska matsmältningsstörningar i tunntarmen	Före blindtarmen lättsmälta kolhydrater, proteiner och fetter	Hästdjur (13)	Lättsmälta kolhydrat-, protein- och fettkällor inklusive eventuell behandling av dessa	Inledningsvis i upp till 6 månader	Anvisning skall lämnas för under vilka förhållanden och på vilket sätt fodret skall ges samt uppdelning på antal medel per dag. På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användningen eller före en förlängning av användningstiden."
Motverkande av kroniska matsmältningsstörningar i tjocktarmen	Lättsmälta fibrer	Hästdjur	- Fiberkälla (-källor) - Halt av n-3-fettsyra (om sådana är tillsatta)	I första hand upp till 6 månader	Det skall finnas upplysningar om i vilka situationer detta foder används och på vilket sätt fodret skall ges. På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: "Veterinär bör rådfrågas före användningen eller före en förlängning av användningstiden."

Minskning av stressreaktioner	Lättsmälta ingredienser	Hästdjur	- Magnesium - Lättsmälta ingredienser inklusive deras eventuella behandling - Halt av n-3-fettsyror (om sådana är tillsatta)	2-4 veckor	Anvisningar ska lämnas för under vilka förhållanden och på vilket sätt fodret ska ges
Motverkande av elektrolytförlust vid kraftig svettning	Övervägande elektrolyter och lätt absorberbara kolhydrater	Hästdjur	- Kalcium - Natrium - Magnesium - Kalium - Klorider - Glukos	1-3 dagar	Anvisningar ska lämnas för under vilka förhållanden och på vilket sätt fodret ska ges När fodret används som en del av dagstillsförseln, ska anvisning finnas om risken med tvärfoderbyten. Uppgift i bruksanvisningen: "Det ska finnas ständig tillgång till vatten"
Stödja förberedelser för och återhämtning från sport	Hög halt av selen och en lägsta halt av vitamin E på 50 mg/kg helfoder med en vattenhalt på 12 %. Kompletteringsfodret får innehålla selenföreningar i en koncentration högre än 100 gånger den relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder.	Hästdjur	Total halt -vitamin E -selen	Upp till 8 veckor före sport – Upp till 4 veckor efter sport	I fodrets bruksanvisning ska det framgå att den lagfästa högsta tillåtna halten av selen i helfoder ska följas.
Näringsmässig återhämtning, konvalescens	Hög koncentration av viktiga näringsämnen och lättsmälta ingredienser	Hästdjur	- Lättsmälta ingredienser inklusive deras eventuella behandling - Halt av n-3- och n-6-fettsyror (om sådana är tillsatta)	Till dess återhämtning har skett	Anvisningar ska lämnas för under vilka förhållanden och på vilket sätt fodret ska ges. I de fall när det anges att foder ges via intubering ska följande framgå på förpackningen, behållaren eller av etiketten: "Tillförsel/administrering under veterinärt överinseende."
	Kompletteringsfodret får innehålla <i>Enterococcus faecium</i> DSM 10663/NCIMB 10415 i en koncentration högre än 100 gånger den relevanta fastställda högsta tillåtna halten i helfoder	Hundar	<i>Enterococcus faecium</i> DSM 10663/NCIMB 10415 inklusive tillsatt mängd	10-15 dagar	— I fodrets bruksanvisning ska det framgå att den lagfästa högsta tillåtna halten av medel som stabiliserar tarmfloran eller mikroorganismen i helfoder ska följas. — På märkningen

Understödjande av leverfunktionen vid kronisk leverinsufficiens	Låg halt av protein av hög kvalitet och lättsmälta kolhydrater	Hästdjur	<ul style="list-style-type: none"> - Protein- och fiberkällor - Lättsmälta kolhydrater inklusive deras eventuella behandling - Metionin - Kolin - Halt av n-3-fettsyra (om sådana är tillsatta) 	I första hand till 6 månader	<p>anges: 'Veterinär bör rådfrågas före användning och före en förlängning av användningstiden.'</p> <p>Anvisningar ska lämnas för under vilka förhållanden och på vilket sätt fodret ska ges. På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: 'Veterinär bör rådfrågas före användning eller före en förlängning av användningstiden'</p>
Understödjande av njurfunktionen vid kronisk njurinsufficiens ⁽¹⁴⁾	Låg halt av protein av hög kvalitet och låg halt av fosfor	Hästdjur	<ul style="list-style-type: none"> - Proteinkällor - Kalcium - Fosfor - Kalium - Magnesium - Natrium 	I första hand till 6 månader	<p>På förpackningen, behållaren eller etiketten anges: 'Veterinär bör rådfrågas före användning eller före en förlängning av användningstiden' Uppgift i bruksanvisningen: 'Det ska finnas ständig tillgång till vatten'</p>
	<p>Proteiner av hög kvalitet och begränsad fosforhalt: högst 5 g/kg helfoder med en vattenhalt på 12 %, för sällskapsdjur, och råprotein: högst 220 g/kg helfoder med en vattenhalt på 12 %, för sällskapsdjur, eller</p>	Hundar	<ul style="list-style-type: none"> — Proteinkällor — Kalcium — Fosfor — Kalium — Natrium — Innehåll av essentiella fettsyror (om de är tillsatta) 	Inledningsvis i upp till 6 månader ⁽¹⁵⁾	<ul style="list-style-type: none"> — Fodret ska släppas ut på marknaden som helfoder. — Rekommenderad smältbarhet hos proteiner: minst 85 %. — På märkningen anges: 'Veterinär bör rådfrågas före användning och före en förlängning av användningstiden.' — Följande ska anges i bruksanvisningen: 'Djuret bör alltid ha tillgång till dricksvatten.'
	Minskad upptagning av fosfor genom tillförsel av lantanumkarbonatohydrat	Fullvuxna hundar	<ul style="list-style-type: none"> — Proteinkällor — Kalcium — Fosfor — Kalium — Natrium — Innehåll av essentiella fettsyror (om de är tillsatta) — Lantanumkarbonatohydrat 	Inledningsvis i upp till 6 månader ⁽¹⁵⁾	<ul style="list-style-type: none"> — På märkningen anges: 'Veterinär bör rådfrågas före användning och före en förlängning av användningstiden.' — Följande ska anges i bruksanvisningen: 'Djuret bör alltid ha tillgång till dricksvatten.'
	Proteiner av hög kvalitet och begränsad fosforhalt: högst 6,2 g/kg helfoder med en vattenhalt på 12 %, för sällskapsdjur, och råprotein: högst 320 g/kg helfoder med en vattenhalt på 12 %, för	Katter	<ul style="list-style-type: none"> — Proteinkällor — Kalcium — Fosfor — Kalium — Natrium — Innehåll av essentiella fettsyror (om de är tillsatta) 	Inledningsvis i upp till 6 månader ⁽¹⁵⁾	<ul style="list-style-type: none"> — Fodret ska släppas ut på marknaden som helfoder. — Rekommenderad smältbarhet hos proteiner: minst 85 %. — På märkningen anges: 'Veterinär bör rådfrågas före

	sällskapsdjur, eller				användning och före en förlängning av användningstiden.' — Följande ska anges i bruksanvisningen: 'Djuret bör alltid ha tillgång till dricksvatten.'
	Minskad upptagning av fosfor genom tillförsel av lantankarbonatohydrat	Fullvuxna katter	— Proteinkällor — Kalcium — Fosfor — Kalium — Natrium — Innehåll av essentiella fettsyror (om de är tillsatta) — Lantanumkarbonatohydrat	Inledningsvis i upp till 6 månader ⁽¹⁵⁾	— På märkningen anges: 'Veterinär bör rådfrågas före användning och före en förlängning av användningstiden.' — Följande ska anges i bruksanvisningen: 'Djuret bör alltid ha tillgång till dricksvatten.'

(1) Tillverkaren kan vid behov också rekommendera användning vid tillfällig njurinsufficiens.

(2) Om fodret rekommenderas vid tillfällig njurinsufficiens är den rekommenderade användningsperioden två till fyra veckor.

(3) När det gäller foder till katter, kan "Feline lower urinary tract disease" eller "Feline urological syndrome-F.U.S." läggas till under särskilda näringsbehov.

(4) När det gäller foder för minskning av en viss intolerans, kan "ingredienser och näringsämnen" ersättas med en hänvisning till intoleransen i fråga.

(5) Tillverkaren kan under särskilt näringsbehov lägga till: "exokrin pankreatisk insufficiens".

(6) När det gäller foder till katter kan tillverkaren lägga till "Feline hepatic lipidosis" under särskilt näringsbehov.

(7) Termen "ketos" kan ersättas av "acetonemi".

(8) Tillverkarna kan också rekommendera användning vid rekonvalescens efter ketos.

(9) När det gäller foder till mjölkkor.

(10) När det gäller foder till tackor.

(11) När det gäller foder till mjölkkor: "Högst två månader från början av laktationen."

(12) Ange vilken kategori idisslare det gäller.

(13) För foder som anses uppfylla de särskilda kraven för mycket gamla djur (ingredienser som är lätta att inta) skall 'gamla djur' anges i upplysningen om djurart eller djurkategori.

(14) Tillverkaren kan vid behov också rekommendera användning vid tillfällig njurinsufficiens.

(15) Om fodret rekommenderas vid tillfällig njurinsufficiens är den rekommenderade användningstiden 2–4 veckor."

Bilaga 6. Råvaror för vilka det föreligger förbud när det gäller deras utsläppande på marknaden eller användning som djurfoder

(Referens: Förordning (EG) nr 767/2009 bilaga III; situation 28.2.2013)

Kapitel 1: Förbjudna råvaror

- 1) Träck, urin samt separerat mag- och tarminnehåll efter tömning eller avlägsnande av matsmältningskanalen, oavsett eventuell behandling eller inblandning.
- 2) Hudar som behandlats med kemiska beredningsämnen, inklusive avfall från sådan hantering.
- 3) Frön och annat uppföringsmaterial som, efter skörd, genomgått särskild behandling med växtskyddsmedel för den användning de är avsedda för (uppföring), samt alla biprodukter därav.
- 4) Trä, inklusive sågspån och annat material som härrör från trä, som har behandlats med träskyddsmedel enligt definitionen i bilaga V till Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG av den 16 februari 1998 om utsläppande av biocidprodukter på marknaden ⁽¹⁾.
- 5) Alla typer av avfall som härrör från något av de olika stegen i en reningsprocess för avloppsvatten från tätbebyggelse, för hushållsvatten eller för industrispillvatten enligt definitionen i artikel 2 i rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse ⁽²⁾, oberoende av om avfallet vidarebehandlats och oberoende av varifrån avloppsvattnet ^(**) kommer.
- 6) Fast hushållsavfall. ^(***).
- 7) Förpackningar och delar av förpackningar, vid användning av produkter från livsmedelsindustrin.
- 8) Proteinprodukter som erhållits från Candida-jästsvampar som odlats på n-alkaner.”

⁽¹⁾ EGT L 123, 24.4.1998, s.1

⁽²⁾ EGT L 135, 30.5.1991, s.40.

^(**) Med *avloppsvatten* avses inte *processvatten*, dvs. vatten från oberoende ledningar som utgör en integrerad del av en anläggning för livsmedels- eller foderframställning. I de fall ledningarna förses med vatten får vattnet användas som foder endast om det är hälsosamt och rent enligt vad som avses i artikel 4 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten (EGT L 330, 5.12.1998, s. 32). När det gäller fiskeriindustrin får ledningarna i fråga även förses med rent sjövattnet enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien (EUT L 139, 30.4.2004, s. 1). Processvatten som används som foder får endast innehålla livsmedels- eller foderråvaror och ska vara tekniskt fritt från rengöringsmedel, desinfektionsmedel och andra ämnen som inte är tillåtna enligt foderlagstiftningen.

^(***) Med *fast hushållsavfall* avses inte matavfall enligt definitionen i förordning (EG) nr 1774/2002.”

Bilaga 7. Fodertillsatser, som skall märkas i foderämnen och foderblandningar för livsmedelsproducerande djur under rubriken Fodertillsatser

(Referens: Förordning (EG) nr 767/2009 bila VI; situation 28.2.2013)

1. Tillsatser för vilka högsta tillåten halt fastställts för alla typer av målart. (Se tabell; situation 28.2.2013)
2. Tillsatser som hör till någon av kategorierna
 - a) zootekniska tillsatser (kategori 4, funktionella grupperna a, b, c ja d)
 - b) koccidiostatika eller histomonostatika (kategori 5)
3. Tillsatser som hör till den funktionella gruppen 3d "urinämne och derivat därav"

Identifie- rings- nummer	Tillsats	Djurart eller -kategori, för vilken godkänt och för vilken högsta tillåtna halt har fastställts
	1 a Konserveringsmedel	
E 222	Natriumbisulfit	Hundar, katter
E 223	Natriummetabisulfit	Hundar, katter
E 250	Natriumnitrit	Hundar, katter
E 285	Metylpropionsyra	Idisslare (vid inledningen av vomverksamheten)
1a700	Preparat av natriumbensoat 140 g/kg propionsyra 370 g/kg natriumpropionat 110 g/kg	Svin, fjäderfä, nötkreatur, får, getter, kaniner, hästar
	1 b Antioxidanter	
E 310	Propylgallat	Alla djurarter och -kategorier
E 311	Oktylgallat	Alla djurarter och -kategorier
E 312	Dodecylgallat	Alla djurarter och -kategorier
E 320	Butylhydroxianisol (BHA)	Alla djurarter och -kategorier
E 321	Butylhydroxitoluen (BHT)	Alla djurarter
E 324	Etoxikin	Alla djurarter och -kategorier
	1 c, d, e, f Emulgerings-, stabiliserings-, koagulerings- och geleringsmedel	
E 432	Polyoxietylen-(20)sorbitanmonolaurat	Alla djurarter och -kategorier
E 433	Polyoxietylen-(20)sorbitanmonooleat	Alla djurarter och -kategorier
E 434	Polyoxietylen-(20)sorbitanmonopalmitat	Alla djurarter och -kategorier
E 435	Polyoxietylen-(20)sorbitanmonostearat	Alla djurarter och -kategorier
E 436	Polyoxietylen-(20)sorbitantristearat	Alla djurarter och -kategorier
E 450b(i)	Pentanatriumtrifosfat	Hundar, katter
E 487	Polyetylen-glykolestrar av fettsyror från sojaolja	Kalvar
E 488	Glycerin-polyetylen-glykolestrar av talgfettsyror	Kalvar
E 489	Eter av polyglycerol och alkohol framställd genom reduktion av oljesyra och palmitinsyra	Kalvar
E 496	Polyetylen-glykol 6 000	Alla djurarter och -kategorier
E 497	Polymer av polyoxipropylen-polyoxietylen (molekylvikt 6 800-9 000)	Alla djurarter och -kategorier
E 499	Cassiagummi	Hundar, katter

Identifie- rings- nummer	Tillsats	Djurart eller -kategori, för vilken godkänt och för vilken högsta tillåtna halt har fastställts
	1 e, g, i Bindemedel, klumpförebyggande medel och koaguleringsmedel	
E 516	Kalciumsulfat, dihydrat	Alla djurarter och -kategorier
E 535	Natriumferrocyanid	Alla djurarter och -kategorier Högsta halt: 80 mg/kg NaCl
E 536	Kaliumferrocyanid	Alla djurarter och -kategorier Högsta halt: 80 mg/kg NaCl
E 558	Bentonit/montmorillonit	Alla djurarter och -kategorier
E 562	Sepiolit	Alla djurarter och -kategorier
E 563	Sepiolitlittera	Alla djurarter och -kategorier
E 566	Natrolit-fonolit	Alla djurarter och -kategorier
E 567	Klinoptilolit av vulkaniskt ursprung	Svin, kaniner, fjäderfä
E 568	Klinoptilolit av sedimentärt ursprung	Slaktsvin, slaktkycklingar, kalkoner för köttproduktion, nötkreatur, lax
E 598	Syntetiska kalcium- aluminater	Fjäderfä, kaniner, svin Mjölkkor, slaktnöt, kalvar, lamm, killingar
	1 j Surhetsreglerande medel	
E 210	Bensoesyra	Slaktsvin
1j514ii	Natriumbisulfat	Sällskapsdjur och andra icke livsmedelsproducerande djur
	1 h Ämnen för kontroll av kontamination av radionuklider:	
	1. Bindemedel för radioaktivt cesium (¹³⁷ Cs och ¹³⁴ Cs)	
1.1	Hexacyanoferrat (II) av järnammonium (III)	Idisslare (tama och vilda) Kalvar före idisslingens början Lamm före idisslingens början Killingar före idisslingens början Svin (tama och vilda)

Identifie- rings- nummer	Tillsats	Djurart eller –kategori, för vilken godkänt och för vilken högsta tillåtna halt har fastställts
	2 a Färgämnen	
	1. Karotenoider och xantofyller:	
E 160c	Kapsantin	Fjäderfä
E 160e	Beta-apo-8'-karotenal	Fjäderfä
E 160f	Beta-apo-8'- karotensyraetylester	Fjäderfä
E 161b	Lutein	Fjäderfä
E 161c	Kryptoxantin	Fjäderfä
E 161g	Kantaxantin	Fjäderfä Lax, öring Hundar, katter och akvariefiskar, sällskaps- och burfåglar: inget gränsvärde
E 161h	Zeaxantin	Fjäderfä
E 161i	Citranaxantin	Vårphöns
E 161j	Astaxantin	Lax, öring Akvariefiskar (inget gränsvärde)
E 161z	<i>Phaffia rhodozyma</i> ATCC 74219, astaxantinrik	Lax, öring
E 161y	<i>Phaffia rhodozyma</i> ATCC SD-5340, astaxantinrik	Lax, öring
	2. Andra färgämnen	
E 102	Tartrazin	Akvariefiskar Frätande burfåglar Små gnagare
E 110	Sunset yellow FCF	Akvariefiskar Frätande burfåglar Små gnagare
E 131	Patentblått V	Frätande burfåglar Små gnagare Hundar, katter (inget gränsvärde) Övriga djurarter och -kategorier (andra gränssningar)
E 141	Klorofyll-koppar-komplex	Frätande burfåglar Små gnagare Akvariefiskar (inget gränsvärde)
2a(ii) 165	Astaxanthindimetyldisuccinate	Lax, öring
2a(ii) 167	<i>Paracoccus carotinifaciens</i> , som är rik på röda karotenoider	Lax, öring
2a122	Azorubin eller karmosin	Hundar, katter

Identifie- rings- nummer	Tillsats	Djurart eller -kategori, för vilken godkänt och för vilken högsta tillåtna halt har fastställts
	2 b Aromämnen	
	2. Artificiella ämnen:	
E954(i)	Sackarin	Smågrisar
E954(ii)	Kalciumsackarinat	Smågrisar
E954(iii)	Natriumsackarinat	Smågrisar
E 959	Neohesperidindihydrokalkon	Smågrisar Hundar Kalvar och får
1j514ii	Natriumbisulfat	Sällskapsdjur
	3 a Vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad effekt	
E 672	1. Vitamin A	Slaktkycklingar, ankor, kalkoner för kött produktion, lamm, slaktsvin, slaktnöt, tjurkalvar Lamm Slaktsvin Slaktnöt Tjurkalvar Övriga djurarter och -kategorier (inget gränsvärde)
	2. Vitamin D:	
E 670	Vitamin D ₂	Svin, smågrisar Nötkreatur Får Hästdjur Övriga djurarter och -kategorier utom fjäderfä och fiskar
E 671	Vitamin D ₃	Svin, smågrisar Nötkreatur Får Hästdjur Fjäderfä Fiskar Övriga djurarter och -kategorier
3a670a	25-hydroxikolekalciferol	Fjäderfä Svin
	3 b Föreningar av spårelement.	
	Alla föreningar av spårelement	
	Kategori: Näringstillsatser. Funktionell grupp: Aminosyror, deras salter och analoger.	
3c3.7.2	Guanidinoättiksyra	Slaktkycklingar

Bilaga 8. Register över godkända fodertillsatser

http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/registeradditives_en.htm

Information om godkända fodertillsatser i EU finns i EU:s register över fodertillsatser:

http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/comm_register_feed_additives_1831-03.pdf.

Registret upprätthålls av Europeiska kommissionen. Registret är **endast avsett för kännedom** och ersätter inte gemenskapens författningar. Gemenskapens författningar om godkännande av varje tillsats som förtecknats i registret utgör den rättsliga grunden för utsläppande på marknaden och användning av tillsatsen i fråga.

I början av registret (appendix) finns tillägg till och ändringar av de senaste upplagorna.

Varje post i registret består av en rad uppgifter: Identifikation och klassificering av fodertillsatsen enligt godkännandet:

kolumn 1= tillsatskategori,

kolumner 2 och 3 = funktionell grupp,

kolumn 4= identifikationsnummer för tillsatsen,

kolumn 5 = tillsatsens namn, beskrivning, eventuellt handelsnamn samt djurarter för vilka godkännandet gäller om det inte gäller alla,

kolumn 6 = godkännandeförordning,

kolumn 7 = länk till förordningen, kolumner 8 - 9 det datum då produkten godkändes, i tillämpliga fall det datum då giltighetstiden för godkännandet löper ut och det datum då den först förtecknades i registret.

I registret finns en länk till **författningen** om varje fodertillsats, av vilken framgår vilka förutsättningarna är för godkännande av tillsatsen eller tillbakadragande från marknaden.

Registret är indelat i två delar: I del 1 (Annex I) finns godkända tillsatser om vilka en ansökan om återgodkännande har lämnats in. I del 2 (Annex II) finns de tillsatser om vilka ingen ansökan har lämnats in och som kommer att dras tillbaka från marknaden eller om vilka en rättsakt om tillbakadragande från marknaden redan har gjorts. Vid de senare finns en länk till rättsakten i fråga.

I **rättsakterna** presenteras information i anknytning till godkännandet, såsom

- a) tillsatsens namn, identifikationsuppgifter och annan information som är viktig med tanke på identifiering av tillsatsen (gemenskapens registrerings- och identifikationsnummer, kemisk torkning eller formel, eventuell innehavare av godkännandet)
- b) användningsvillkor, såsom: djurart eller djurkategori, högsta eller lägsta halt i helfoder, andra särskilda förutsättningar
- c) datum då godkännandet träder i kraft och i tillämpliga fall datum då godkännandet upphör.

I enlighet med förordning (EG) nr 1831/2003 omfattar godkännanderättsakten även hänvisningar till specifikationer, analysmetoder, särskilda villkor eller restriktioner för hantering, krav på uppföljning efter att fodret släppts ut på marknaden, vid behov särskilda ytterligare märkningskrav för fodertillsatsen och högsta tillåtna restmängder i berörda livsmedel av animaliskt ursprung. Texterna till förordningarna finns även på svenska. Man kan läsa rättsakten på svenska genom att byta en till sv eller EN till SV i http-adressen.

Förkortningar och termer som används i registret

CAS-nummer (CAS-nr) Chemical Abstracts Service Registry Number, unik identifierare som ofta används i förteckningar över kemiska substanser.

CoE-nummer Europarådets nummer som används för botanisk bestämning av aromämnen i Europarådets rapport nr 1 "Natural sources of flavourings", volym I, Strasbourg, 2000, och följande volymer.

Eterisk olja, absolut, tinktur, extrakt och relaterade termer Dessa termer som används för botanisk bestämning av aromämnen definieras i tillägg 4 till Europarådets rapport nr 1 "Natural sources of flavourings", volym I, Strasbourg, 2000.

Flavis-nummer Identifieringsnummer för kemisk bestämning av aromämnen som används i EU:s Flavis databas (Flavour Information System) enligt förordning (EG) nr 1565/2000 om fastställande av de åtgärder som är nödvändiga för antagandet av ett utvärderingsprogram i enlighet med förordning (EG) nr 2232/966 om gemenskapsregler för aromämnen som används eller är avsedda att användas i eller på livsmedel.

Bilaga 9. Ändringar sedan föregående version

- ▶ Till den 1.3.2013 publicerade version genomförda väsentliga ändringar (10.2.2015):
 1. Inledning: texten har uppdateras
 2. Lagstiftning: uppgifter om lagstiftningen har uppdaterats
 3. Stycke: 4.3.1. Text om bolus har lagts till
 4. Bilaga 5: Förteckning över avsedda användningsområden i dietfoder har uppdaterats